

TEBEPŪPSO
PERNYKŠTĖS
STIRTOS

Smarkoka 'Valstiečių laikraščio' korespondentė A. Kudžmaitė jau ne kartą nustebo mus gyvais vaizdais iš kolūkių buitės. Korespondentė netikėtai aplanko kolūkį, jo klėtis, fermas ir laukus. Šitaip darydama, ji pamato neapdailintas, kaip paprastai būna prieš reviziją, tikrovės vaizdus. Ji drebia savo išpučius savitrašio puslapiuose. Tai yra bolševikinės savikritikos metodas. Galima nebijoti smulkių jų žmogelių, galima jiems skūrą išversti prieš visą pasaulį. Tegu dirba, tegu neapsileidžia.

Negalima gi bent puse žodžio užkabinti tą santvarką, kuri demoralizavo žmones, pavertė juos tinginiais ir girtuokliais, paralyžavo iniciatyvą ir norą dirbti. Negalima paliesti sovietinės ekonominės doktrinos...

Tad narsioji Kudžmaitė švaistosi kolūkinėse įmonėse ir 'Valstiečių laikraštyje', Nr. 148, pristato Pasvalio rajono padėtį. Šį kartą, mat, ją pasiuntė į Pasvalį. "Tebepūpsu laukuose pernykštės stirtos", dėsto korespondentė. 'Dar užpernykščiai šiaudai!'.

Tos stirtos skirtos tvartuose pakratams, bet niekas nenaudoja.

'Artojo' kolūkyje paaiškina:

"Kaip kokias lėles išvalėme karves iš seno tvarto jas atvarydamos", sako melžėjos.

O štai naujame tvarte i karves baisu žiūrėti: "apskretusiais šonais, nevalytais tešmenimis, stovi karvės skystoje buzoje. Mėšle braidė ir pačios melžėjos.

Korespondentė teiraujasi, kodėl nenaudoja pakratams šiaudų, kurių dar pernykštės stirtos pūspo laukuose? "Lengva pasakyti", — nusijuokia melžėjos, "o kas mėšlą iš tvarto išmes?"

Paašikėja, kad atvežti šiaudus iš lauko, panaudoti juos kraikui, mėšlą iš tvarto išmesti, karves valyti ir melžti, tai vis nelaimingų melžėjų darbas. Tvarte daugiau kaip du šimtai karvių, o pakratų nėra. Buza, kaip potvynio bangos, tyvuliuoja ant grindų. Apkrautos pareigomis moterys nesuskumba dirbti. Veikia ir psichologinis visuotinio apsileidimo momentas. Ar dirbsi, ar darbo vengsi — padainiai tie patys: darbo nemažėja, bet vis jį prideda.

"Tai kitų darbas mėšlą išmesti", teisingai tvirtina moterys. Bet kas tas kitas? Niekas nenori užsikrauti papildomų rūpesčių. Mėšlą iškrauti buvo paskirtas specialus buldozeris. Jis sugedo, netaisomas. Buvo ir transporteriai. Jie užsikisio. Melžėjos braidžioja mėšlo buzoje, kaip pelkėj.

Pamačiusi tokį neįsivaizduojamo apsileidimo vaizdą, korespondentė sušuko: "Melžėjos pamiršta, kad taip kreikdamos, švaraus pieno neturės!"

Ji vyksta į to pat rajono 'Tiesos' kolūkį. Laukuose ji vėl mato, kad šiaudų stirtų per akis. Bet nėra tų šiaudų kiaulidėse. Paršelių garduose 'visiškai šlapia'. Maži paršeliai tiesiog maudosi mėšlo buzoje.

"Kas atsakingas?" puolė teirautis įtūžusi korespon-

Naujas JAV Gynybos Departamento biudžetas sukėlė diskusijas: kam ateinančiais fiskaliniiais metais reikia išleisti 6.3 bilijonus dolerių daugiau negu šiais (iš viso 85,8 bilijonus), jei gyvename taikos laikotarpyje. Gynybos Sekretorius James R. Schlesinger į tai atsako, kad visų pirma daugiau pinigų reikalinga dėl infliacijos ir dėl to, kad prie ginklų yra šaukiami tik savanoriai, kurie, savaime aišku, nori geresnių pragyvenimo sąlygų kariuomenėje negu civiliniame gyvenime. Antra, ginklų technika reikalauja nuolatinės brangios pažangos, kuri yra būtina reikalinga taikai išlaikyti. Derėtis su sovietais dėl ginklavinės sumažinimo galima tik išeinant iš stiprių pozicijų, kas veda prie mažiau komplikoto konkreta reikalavimo: JAV negali nusileisti sovietams. "We will match the Russians" — pažadėjo Schlesingeris senato ir atstovų rūmų karinių pajėgų komisijoms.

Tai iškelia naują klausimą, o kam sovietai taip smarkiai ginkluojasi? Tiesa, galimas daiktas, kad norint praversti naują biudžetą Schlesingeris ir jo padėjėjai kiek perdeda apie sovietų ginklavinę. Iš kitos pusės yra faktas, kad vadinamos Varšuvos pakto pajėgos yra žymiai didesnės už NATO. Tankų 'varšuviečiai' turi 23.000 (NATO tik 8.650), karo lėktuvų 5.490 (NATO — 2.776), varšuviečiai turi 64 priešraketinių raketų baterijas (NATO: 0) ir dar 600 vi-

dentė.

"Ūkio zootechnikas", atskako kolūkio agronomė.

"Tai kolūkio zootechniko reikalas", atkerta agronomė.

"Vienas ir kitas kalti", samprotuoja trečias aiškinimas.

Išvildami į šį dialogą, beaiškinant, kas kaltas kad karvės ir paršiukai skęsta mėšlinoje buzoje, mes tvirtiname, kad čia kalta sovietinė ūkinė santvarka. Ji panaikino žmogaus meilę savo darbui, sukūrė didžiausią tranų biurokratiją. Tikslai ji viena ir pirmoji pasaulyje išmokino melžėjas melžti karves, kurios iki tešmens skendėja mėšlinoj buzoje. (žž)

Karas dar šiais metais?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

utinio toumo raketos (NATO: 0). Tų paskutiniųjų ginklų nauda abejotina, nes sunku įsivaizduoti atvejį, kur jie galėtų būti panaudoti, nepradėjus totalinio atominio karo.

Nors 24-tame kompartijos kongrese 1971 metais buvo pabrėžtas reikalas paskatinti visuotino pareikalavimo gėrybių gamybą, iš tikro 1973 metais pagal pačių sovietų duomenis ji padidėja tik 5,9 procentais, o sunkios pramonės, kur yra paslėpta ir ginklų gamyba — 8,2 procentais. Maža to, politbiure sėdi ir krašto apsaugos ministras maršalas Grečko, kas iki šiol neturėjo precedento. (Tik 1957 metais maršalas Žukovas išbuvo politbiure 4 mėnesius, šiaip politbiure profesionalinių karių nebūdavo.)

Ar tai reiškia, kad sovietai ruošiasi puolimui į Vakarų Europą? Vokietijos kancleris Brandt tam netiki. Maskva tik norinti irgi derėtis iš stiprių pozicijų dėl kariuomenių sumažinimo. Ir NATO vyr. kariuomenių vad. amerikiečių generolas Goodpaster šiuo metu dar neapmato sovietų plano išiveržti į Vakarų Europą. Jis pareiškė 'Der Spiegel', kad jo nuomone, sovietų kariniai sluoksniai yra daugiau surūpinę būkle Tolimuosiuose Rytuose, kuri jie pirmą kartą po II karo pabaigos neturi 'pasirinkimo laisvės'.

Tiesa, karas tarp Sovietijos ir Kinijos, šaltai galvojant, yra sunkiai patikėtinas, abiejų kraštų abipusė baimė yra politinė realybė.

Kinijos premjeras Čiu Enlai teigia, kad sovietai prie Kinijos pasienio yra sutraukę milijoną karių. Kitais daviniais tik pusė (1968 metų sovietų divizijų skaičiaus pasienyje pašoko iš 15 iki 49 plus dar trys divizijos buvo papildomai pasiųstos į Mongoliją). Vakarų duomenimis, kinai prieš tą grėsmę sutraukė 64 savo divizijas, pagal varšuvieškę 'Polityką' — net du milijonus vyrų. Iš viso Mao turis apie 3 milijonus kareivių ir 12 milijonų milijonų, tačiau jų apginklavinimas laikomas pasenusiu.

Sovietus daugiau baido ne ta kariuomenė, bet raketos

su atominiais užtaisais, kurios gali padaryti daug nuostolių sovietų miestams. Užtat sovietų generalinis štabas turi turėti planus, kaip tą grėsmę sunaikinti. Negalint susitarti, galimybė lieka tik viena — sunaikinti tuos raketų lizdus dar prieš paleidžiant iš jų raketas, kas reikštų preventyvinį karą. To pradžios tačiau negalima ilgai vilkinti, ką nors daryti jau dabar skatina ir Kinijoje prasidėjusi nauja 'kultūrinė revoliucija' kurios tikslas, atrodo, yra pravalyti išsienėjusius ir isitvirtinusios partijos kadrus.

Vėl iš kitos pusės, sovietai negali tikėtis laimėti karą su Kinija, kurioje kasdien gimsta po penkias divizijas karių. Kai Čiu Enlai pagrąšino Kosyginui, kad kinai kariaus su sovietais, jei reikia ir 10.000 metų, tas pastebėjęs, kad tai turbūt kiek perdėta. "Gerai, — atsakęs Čiu, — aš nubrauksiu 1.000 metų, bet vistiek dar liks 9.000".

Brežnevas, žinoma, gali atšaldyti karo norinius sovietų maršalus, ir preventyvinio karo atveju gali išimti JAV. Šiaip ar taip Pekine yra JAV misija, kuria, kaip JAV ambasados užsienyje, saugo marinai su Vietnamo karo ordinais ant krūtinių. Tas sulaiko nuo karo šalininkų laimėjimo Kremliuje.

Bet kartu tokios padėties akivaizdoje sovietai negali galvoti apie kokį nusiginklavinimą. NATO karinės komisijos šefas vokiečių aviacijos generolas Steinhoffas samprotuoja, kad sovietų kariuomenės didinimas Europoje yra susijęs su Toliųjų Rytų padėtimi. Kariuomenės telkimas čia visų pirma yra išėjimas satelitams neturėti jokių vilčių konflikto atveju, juk išsivadavimo iš Maskvos globos bandymų netrūko. Faktinai nėra tokio satelito, kuris nebūtų bandęs išsivaduoti: Rytų Vokietija 1953 m. Vengrija, Lenkija ir Bulgarija 1956, Rumunija 1966, Čekoslovakija 1968. Išsivadavo: Jugoslavija 1948 m., Albanija 1961 m.

Išvadoje: sovietai gali susitarti su JAV dėl kai kurių atominų ginklų apribavimo, bet jie negali sumažinti savo karinės pajėgos, reikalingos okupuotiems kra-

Prie Los Angeles miesto rotušės Vasario 16 proga kasmet iškeliamas ir Lietuvos tautinė vėliava.

Los Angeles lietuviai paminėjo
prezidentą Antaną Smetoną

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus metinis, gana gausus, susirinkimas įvyko š.m. vasario mėn. 3 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Skyriaus pirmininkas A. Mažeika atidarė susirinkimą pakviesdamas Feliksą Masaitį pirmininkauti susirinkimui, o Stelą Batkienę — sekretoriauti.

Susirinkusieji tylos minutė bei atsistojimu pagerbė prieš 30 metų mirusį Lietuvos prezidentą A. Smetoną ir šiais metais mirusius skyriaus narius — Dr. J. Jurekūną ir pulk. I. Šešplaukį.

Antano Smetonos trisdešimt metų mirties sukakties minėjimas ribojosi tik skyriaus nariais ir laikiniais kviestais svečiais. Mat, turėta galvoje, kad pavasarį ar vasarą bus suruošta akademija paminėti šio tauraus lietuvių 100 metų gimimo sukaktį.

Apie Antano Smetonos gyvenimą ir veiklą pranešimą padarė dr. P. Pamataitis. Jis tris ketvirtis valandos trukusiame pranešime pristatė klausytojams tą didįjį lietuvi.

Prelegentas stengėsi perteikti klausytojui, kaip Antanas Smetona nuo pat jaunystės dienų skyrė savo jėgas lietuviškumui ir Lietuvai, nepaisant šalininkų iš gimnazijos ir universiteto bei trėmimo dėl lietuviškos veiklos.

Štai kaip kurios suglaustos mintys:

Žmogus yra vedamas ir diriguojamas aukštesnių galių. Antanas Smetona, atmetęs kitus, kad ir atrodė mėgiamus, mokslus pasirinko teisę, manydamas, kad ši suteiks jam galimybės verstis advokatūra. Beje taip neįvyko. Tačiau teisė jį igalino tapti tuo, kuo jis vėliau buvo, nes teisė yra platus ir gilus mokslas.

A. Smetonai Lietuvos šir-

tams tvarkyti. Noras 'match the Russians' gali būti labai brangus.

dis — Vilnius. Čia jo paskirtis, jausmai ir protas, čia randa tikrą vietą vystyti veikimą siekiantį nepriklausomybės.

Žmogus pasigenda ko jis nustoja. Mes pasigendame mūsų nepriklausomybės, kuria tebuvo leista džiaugtis vos dvidešimt su truputiuku metų. Mes ilgamės nepriklausomybės. Antanas Smetona praktiškai nebuvo pajutęs nepriklausomo gyvenimo saldumo. Tačiau jis žinojo daugiau negu kas kitas tautos laisvės svarbą.

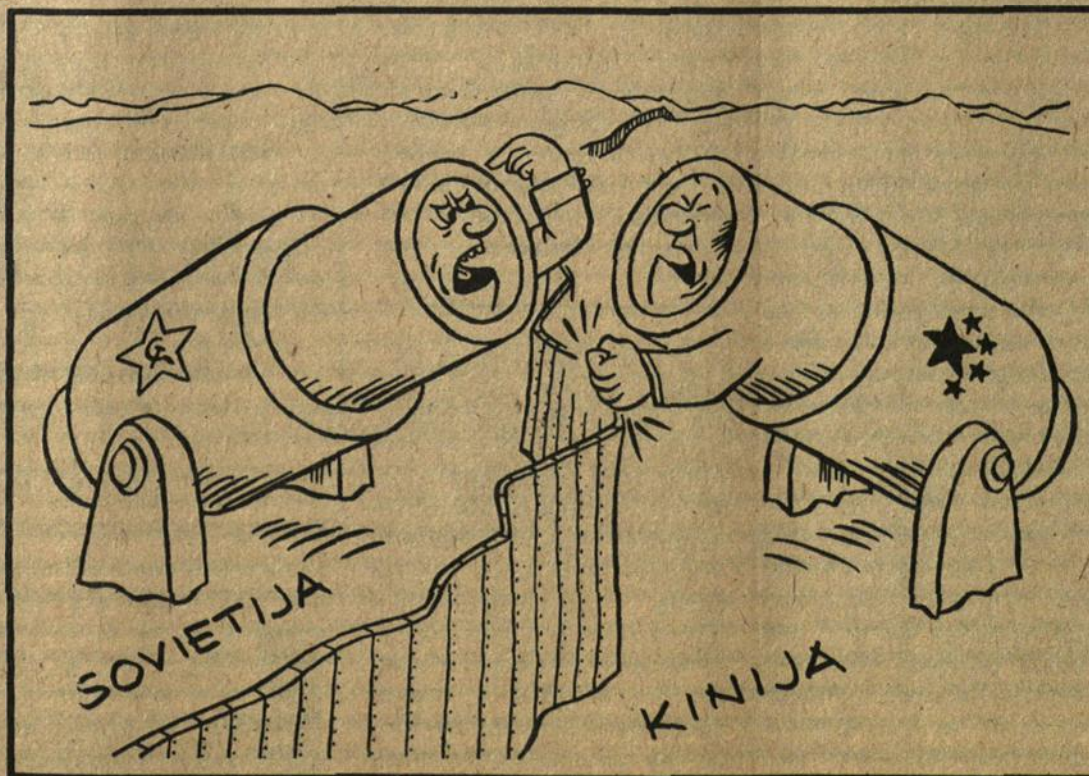
Tenka teigti, kad politika jam bus buvusi esminė domėjimosi sritis. Bet jo išmanymu, tautos kultūra turi būti keliama. Kitaip, politika negali būti vaisinga. Ir taip, kultūrai kelti jis skiria daug savo pastangų.

Antanas Smetona Lietuvos Taryboje buvo greitai pastebėtas. Anot prof. Mykolo Biržiškos, čia Smetona išryškėjo savo išmanymu valstybės reikaluose. Dėl to ir buvo išrinktas jos pirminku, o vėliau ir pirmuoju Lietuvos prezidentu.

(Nukelta į 6 psl.)

• Solistė Janina Čekauskienė DIRVOS novelės konkurso laureatės Petronėlės Orentaitės pagerbime, š. m. kovo mėn. 24 d., 2 val. p. p. Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų salėje išpildys meninę programą.

Kol kas dar tik diskutuojama...

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Sorry, men, Virginia has a date—for a Sunday wedding

Virginija Radinaite su sužadėtuiniu John Krom.

Virginija susituokė

Praeitų metų 'Miss World' 'Miss Australia International', buvusi 'Miss N.S.W.', 'Miss Australia', 'Miss Dream Girl', 'Miss Rose-land', nemažas skaičius gražuolių modisčių ir kitų Sydnejaus ir Australijos grožio išmėtybių praeitą sekmadienį, vasario 10 dieną atvyko į lietuvių bažnyčią dalyvauti savo gražiosios kolegės ir buv. 1973 metais 'Miss Australia' Londone vykusiose 'Miss World' varžybose Virginijos Radinaitės-Radinas vestuvėse. Gerą pusvalandį prieš šliubą, smalsių žiūrovų gausus būrys pasirinko šventoriuje geriausias pozicijas, kad kuo geriau galėtų matyti atvykstančią Australijos gražuolę lietuvaite.

Ir štai, lydimą savo tėvo Virginija išlipa iš balto Merzedes vestuvinio automobilio. Puiki šliubinė suknia, didžiulė balta skrybėlė nuostabiai puikiai tinka mūsų gražiajai Virginijai, ypatingai kai ir ji pati visą laiką šypso ir mojuoja savo draugams. Vestuvines apeigas atlieka Sydnejaus klebonas kun. P. Butkus, kuris prieš eilę metų yra į pakrikštijęs. Virginijos vyras yra taip pat emigrantas olandas John Krom, kuris su savo tėvais, dviem broliais ir dviem seserimis atvyko į Australiją prieš 15 metų. John baigęs čia gimnaziją, istojė į lakūnų mokyklą ir, ją baigęs, tapo sprausminių keleivinių lėktuvų lakūnu. Skraidė Australijos Quantas bendrovėje didžiais 707 ir 727 lėktuvais. To jam neužteko ir jis pradėjo

mokintis Jumbo Jet lėktuvų pilotu. Penktadienį, prieš pat savo vestuves, jis išlaikė paskutiniuosius savo egzaminus ir gavo šių pačių didžiausių pasaulyje lėktuvų piloto licenziją, pasakydamas man, kad šis naujas popieriukas jam pridėjo metinės algos 4.000 dolerių.

Bažnyčioje ir po visų apeigų, prožektorių, filmavimo ir foto aparatų blykčiojimais tiesiog nesustabdomi. Televizijos, laikraščių, Quantas bendrovės, kuri ir Virginiją rėmė josios grožio varžybose, -bei privatūs asmenys filmavo ir fotografavo ne tik jaunąją, bet ir visas kitas ten buvusias gražuoles. Tikrai, tur būt daugelis smalsuolių ir pačios Virginijos svečių, nėra vienu laiku matę tiek daug gražių merginų. Žmogus net nežina, į kurią žiūrėti, kuri gražesnė?

Vestuvinės vaišės dalyvaujant apie 100 artimų gimičių ir svečių, įvyko puikia me 'Windsor Garden' restorane. Ir vėl šviesų blykčiojimais, šampano kamščių garsais, švelni muzika, linkėjimų kalbos ir kt. linksmai liejosi ir derinosi su jaunųjų puikia nuotaika. Be visų kalbų, po pasakymo angliško žodžio, kun. P. Butkus, dovanojamas jauniems šv. Tėvo palaimintus rožančius (abu yra katalikai) ir meninę Australijos lietuvių dailininkų knygą, gražiais ir jautriais poetiškais žodžiais, lietuvių kalboje, išreiškė visu lietuvių jauniems linkėjimus, tikėdamasis, kad Virginija, ne tik kad iš lietuvių gyvenimo nepasitrauks, bet

dar ir savo puikų vyrą atves į mūsų lietuvišką šeimą.

Vaišės, šokiai ir gera jaunatviška nuotaika, tęsėsi iki vidurnakčio ir po to dar linksmai jaunosios tėvų puikiuose namuose, kai jaunieji savo naująjį medaus mėnesį pradėjo - nežinia kur?

Smagu buvo ir man matyti ir dalyvauti šiose puikiose Virginijos ir John vestuvėse ir aš pilnai tikiu, kad mūsų Virginija ir toliau bus artima visam lietuviškam gyvenimui. Gi tuo tarpu, prisizūrėjęs šiose vestuvėse tiek daug visokiausių tituluotų ir netituluotų gražuolių, tegaliu pasakyti, kad kaip saugūs yra Quantas lėktuvai (antri saugiausių pasaulyje), kaip geri yra jų pilotai (reikia savąjį naująjį lietuvių pagirti), taip tur būt gražiausios ir meiliausios yra ir jų lėktuvų patarnautojos...

Geriausios sėkmės naujame jaunųjų gyvenime.

Sausio mėn. pabaigoje šiauriniame Australijos mieste Brisbane ir jo apylinkėse, buvo įvykęs didžiausias šios Queensland valstijos istorijoje potvynis. Uraganinis lietus, tęsėsis apie dvi savaites ir po to išsilies upės, užtvindino milžiniškus žemės plotus, darant žmonėms ir valstybei apie 500 mil. dolerių nuostolių. Žuvo tūkstantčiai gyvulių ir apie 20 nuskendo žmonių. Visoje Australijoje yra daroma rinkliavos, kai vienkartinės dovanos pinigais ir daiktais yra gaunama iš viso pasaulio. Nukenėjusių tarpe yra ir lietuvių, nors apie tai dar smulkiai nėra žinoma. Sekmadienio pamaldose buvo padaryta Sydnejuje specialia rinkiava ir surinkta apie 250 dol. prie to pridėjus 'Dainos' choro 50 dol. auką ir kun. P. Butkaus 60-ties metų pietuose surinktus apie 40 dol., iš viso iš Sydnejaus pasiūsta apie 350 dol. Aukos yra renkamos ir toliau ne tik Sydnejuje, bet ir visoje Australijoje, nes tokios nelaimės dar iki šiol nėra čia buvę. Visa pašalpa rūpinasi Brisbanės kapelionas kun. dr. P. Bačinskas.

Sydnejaus jaunųjų muzikų kamerinis konservatorijos orkestras, kuriame pagrindine smuikininke yra Virginija Inkrataitė, pereinantiems metais laimėjusi 'Student of the year' titulu, šiuo metu gastroliuoja Pietryčių Azijoje, savo koncerte Filipinų sostinėje Maniloje, kaip praneša dienraštis 'Evening Express', nuo plovimų ir žiūrovų, daugumoje jaunimo, ko tik stogo nenukėlė nuo puikių Kultūros Centro rūmų, nors ir buvo išpildoma Handel, Bach, Vivaldi, Haydn, Bizet, Bartok ir Mozart.

Melbourne jau eilę metų labai gražiai veikia Čiurlionio diskusijų klubas. Paskutiniame savo susirinkime buvo nariams parodyta labai idomos dokumentinės filmos apie rašytoją Mykolaitį-Putiną, kurio sesuo, taip pat rašytoja M. Slavėnienė gyvena Sydnejuje, I. Simonaitytė ir 'Senolių godas'. Šio susirinkimo metu buvo padaryta rinkliava naujai paskelbtam 'Mūsų Pastogės' laikraščio spausdinimo mašinos įsigijimo vajui ir surinkta 50 dol.

Prieš pat Kalėdų šventes Sydnejuje muzikos diplomą gavo Sydnejaus muzikos konservatoriją baigęs Algis Laurinaitis. Nuo pat savo jaunystės dienų pamėgęs muziką, jis jos ir neapleido. Konservatorijoje pasižymi savo gabumais ir gauna visą laiką stipendijas. Baigia

laiškai Dirvai

JIE TAIP SUPRANTA LAISVĘ...

Gerb. Redaktorium, bolševikiniam lapelyje 'Gimtas kraštas' radau slapuko V.M. pasirašytą atsiliepimą į Dirvos straipsnį, kuriame buvo įvertintas poeto Vlado Šlaito bendradarbiavimas bolševikinėje 'Pergalėje'. Rašyta Dirvoje, turint prieš akis patriotinės išeivijos formuluotą nusistatymą, nebendradarbiauti okupanto organizacijose, neremti okupanto planų.

Poetas Vladas Šlaitas nusistatė elgtis kitaip. Jis parėmė okupanto organizaciją, parėmė ir jo planus. Žurnalas 'Pergalė' yra okupanto įrankis sovietizuoti intelektualiskiausių lietuvių kultūros atšaką - literatūrą. Išeivijos išgarbintas poetas, Lietuvių rašytojų draugijos apdovanotas, staiga atsisuko nuo savo brolių ir sesių tremtyje ir pradėjo dirbti okupantui. Tas darbas tai 'Pergalės' rėmimas savo eilė raščiais.

Kaip matau, Dirva tą neteisią poelgį pastebėjo, nustebė, informaciškai paskelbė viešumenei. Ir iš tikro, kodėl mes turime tokį faktą slėpti? Juk tokio elgesio slėpimas yra tam tikra globa tokiam elgesiui. Argi imanoma pakeisti, kad garbingoje išeivijoje literatų sąjungoje gali tarpti kolaborantinės gėlės?

Į Dirvos straipsnį atsiliepiu slapukas V.M. 'Gimtajame krašte', pagal bolševikinę tradiciją iškrepė tiesą. Slapukas apkaltino Dirvą tuo, būk tai Dirva kesinasi atimti poetui Vladui Šlaitui veikimo laisvę! Tai yra absoliutus bolševikinis melas. Tai yra absurdas! Pagal tokią čekistinį galvojimą, tasai V.M., keikdamas Dirvą, nori atimti Dirvai laisvę savaip vertinti įvykius ir laisvę apie ką rašyti. Tiek jau kvailas tasai V.M. verksmas dėl 'laisvės'. Bolševikinę laisvę, už kurią tasai V.M. guldo savo ordinuotą galvą pamatė šiomis dienomis, kada naktį areštavo Solženiciną, be teismo aprenę jį kalinio rūbais, ištrėmė, atplėšė nuo šeimų...

O poetas Vladas Šlaitas ir toliau gali kurti eilėraščius 'Aidams' (kur, pagal straipsnį) rašys Dievą iš didžios raidės, ir 'Pergalei', kur rašys dievą iš mažos raidės. Tikrai, tasai slapukas V.M., tarnaudamas vergijai, net nesupranta, kas yra LAISVĖ. Besisaukdamas nuo bolševikinės 'laisvės' deda savo inicialus.

N. M-nė

ATSAKYTINAS KLAUSIMAS

JAV LB Vyr. rinkimų komisija (Balys Grauzinis, dr. Antanas Milaknis, P. Algis Raulinaitis, Vladas Šimoliūnas, dr. Grigas Valančius) 1973 m. birželio 12 d. paskelbė, kad LB Vidurio Vakarų apygardoje į PLB seimą atstovu yra išrinktas ir 'Ge-

jis ir mūsų lietuviškąją mokyklą ir šalia savųjų studijų yra vienas iš pagrindinių Kovo ir vėliau Neries jaunųjų ir vyrų krepšininkų. Dalyvavo Sydnejaus Meno Ansamblyje ir jaunųjų lietuvių orkestre. Šiuo metu pradėjo darbą, mokytojaudamas gimnazijoje ir tikisi ateityje daugiau pasirodyti ir visame lietuviškame, ypatingai sportiniame, gyvenime. Gerą gyvenimo sėkmės mūsų gerajam muzikui - sportininkui.

čius Rimantas, 19 m.' (žiūr. Draugo Nr.141, 1973.VI.16)

PLB Konstitucijoje, kuri tuo metu galiojo ir pagal kurią minėti rinkimai buvo vykdomi, buvo aiškiai pasakyta: "Seimo atstovu gali būti kiekvienas lietuvis, ne jaunesnis kaip 21 metų" (II skyrius, 8 straipsnis). Čia kyla klausimas, laukias atsakymo: Kodėl Vyr. rinkimų komisija apsilenkė su šiuo PLB Konstitucijos nuostatu? Ar tai buvo PLB Konstitucijos nežinojimo ar sąmoningo jos nesilaikymo išdava?

Toks pat klausimas tenka ir LB Vidurio Vakarų apygardos rinkimų komisijai (Ignui Kazlauskui, Ilonai Laucienei, Pilypui Naručui, Mečiui Šimkui), kuri leido minėtam asmeniui kandidatuoti į PLB seimo atstovus. Šis asmuo negalėjo būti Washingtono įvykusio PLB seimo pilnateisio atstovu ir ten dalyvauti svarbiuose rinkimuose.

Minėtame seime šis PLB Konstitucijos nuostatas buvo pakeistas, bet pakeitimas liečia tik būsimus rinkimus, tačiau jis nieku būdu negalėjo būti taikomas prieš jam įvykusiems.

Jonas Pašilys

NEŽINAU KĄ ATSAKYTI

Skaitau Brooklyno pranciškonų savaitraštį Darbininką. Ir štai ant balto juodu jame parašyta: "Argi lietuvių marijonų niekad nebuvo ir nėra?" Toliau aprašo marijonų būstinės įkurtuves Romoje. Tokia iškilminga proga ir pats popiežiaus vikaras, kardinolas Poletti laikęs mišias. Mišiose po evangelijos popiežiaus vikaras, kardinolas Poletti labai išaukštinęs lenkus, t.y. "Lenkų marijonų kongregaciją". Apie lietuvių marijonus jokio žodelio. Pats marijonų viršininkas Papeczynski išvengęs marijonų lietuvių paminėti.

Lengva suprasti, kad popiežiaus vikaras lietuvių marijonų nepažįsta, tai ką bekalbėti apie Papeczynski, lenką, kuris yra tikras lenkas, kaip buvo tikras lenkas arkivyskupas Jabbzykovski, kuriam Vilniaus lietuviai turėjo komplimentą: "Eda lietuvių be duonos ir be druskos, visas dvidešimt keturias valandas".

Aš kaip chicagietis, skaitau ir Draugą, marijonų organą. Ten veltui ieškojau, kas, kaip bus parašyta apie tas milžiniškas iškilmes Romoje - marijonų buveinės atidarymą. Veltui dairiausi kokio nors nusiskundimo, nors padėjimo dėl kardinolo Poletti ar Papeczynski.

Tik Naujienose, gal tas pats Darbininko Romietis, pasiskundė girdi, buvo ir vyskupas Deksnys, buvo mūsų atstovas paskutinėse eilėse. Bet lietuvių, girdi, taip ignoravę, o lietuviai tyli. Naujienos vedamajame baltu ant juodo parašė, kad lietuvių farmerio chicagiškiams marijonams paaukotą žemę pardavus už milijoną dolerių, tas milijonas dolerių buvęs tų pačių chicagiškių marijonų pasiūstas marijonų buveinės Romoje statybai. Milijonas dolerių! O kardinolui Poletti lenkas Papeczynski, marijonų vadas, gal ir nepasakė apie tą milijoną dolerių. Būtų labai malonu išgirsti chicagiškių marijonų paaiškinimą.

Kas sakė, kad lietuviai atleisti nuo baudžios? Norint kad kiti tave gerbtų, bandyk pirmiausia pats save gerbti. Pati didžiausia vergija - savęs savanoriškas pavergimas.

Kai mane, kaip seną parapijoną, klausia kaip ten dėjosi su tuo milijonu dolerių ir su tuo iškilmingu marijonų buveinės atidarymu, neturiu ką ir atsakyti.

Mikas Čikagietis

WANTED EXPERIENCED WELDERS

Experienced on Hobart Mig 16 ga. and up. Short run work, must do his own setups and fitting, also light plate burning. Accurate small to medium work.

REX METAL PARTS CO.
1295 WEST 78TH ST.
CLEVELAND, OHIO
216-281-9710

(10-16)

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: gegužės 15 rugpiūčio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2
ir
gruodžio 20

Jungtis prie grupių galima
BOSTONE ar NEW YORKE.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

KOMJAUNUOLIAMS VISKAS LEISTINA...

Milžiniškoji lenininio komunistinio jaunimo organizacija seniai prarado bent kokią idėjinę skraistę. Griežčiausios politinės diktatūros krašte, vienintelė ir rūpestingai proteguojamoji jaunimo organizacija, neišvengiamai tapo tarpusavių konfliktų arena. Į komjaunimą stoja tie, kas nori užsitikrinti ateitį, gauti įžangą į mokslo įstaigą, arba patogiai jaustis kompartijos globoje. Komjaunimo organizacija turi savo hierarchijos sistemą, savo politinio švietimo įstaigas, partinių smogikų sekcijas, savo savitarpinius teismus...

Smogikų sekcijoms pavedama spausti darbininkus ir kolūkiečius sparčiau dirbti. Tam tikslui komjaunuoliai įtaisomi fabrikuose ir kolūkiuose. Ten jie organizuoja darbo ir 'išdirbio' varžybas, 'socialistinius lenktyniavimus', per kuriuos nustatomos didesnės 'išdirbio' normos. Ten pat jie eina ir šnipų pareigas, kuo glaudžiausiai susirėšę su politinio sekimo aparatu.

Tad komjaunimas yra savotiška valstybė valstybėje: klusni partijai, atšiauri žmonėms. Tačiau išaugusi iki milžiniško dydžio organizacija, ir tapusi karjeros bei privilegijuoto gyvenimo priebėga, komjaunimo 'šeima' privalo rūpintis idėjinio veido grožiu ir reputacijos orumu.

Deja, konfliktų per daug ir apie juos tenka prabilti netgi spaudoje. 'Komjaunimo tiesoje' (Nr. 251), specialio korespondentė A. Matekūnaitė rašo apie organizacijos nuolaidžiavimą komjaunuoliams prasižengėliams ir, net, kriminalistams: Daug yra vagysčių, grobstymo chuliganizmo ir vandalizmo.

"Niekio smerktino kai kurios komjaunimo valdybos neižiūri elgesyje tų, kurie pabuvoja blaivykloje", rašo A. Matekūnaitė ilgesniame savo rašinyje: "Šeimyninis reikalas?". Korespondentė aprašo Radviliškio rajono komjaunimo problemas. Rajone yra 3872 komjaunuoliai. Tai tarytum mažytė celė, didžiulėje masėje. Tačiau tos celės problemos identiškos visai masei. A. Matekūnaitė pabrėžia didžiulį nuolaidžiavimą nusikaltėliams, kas yra tipinga jų tolerancija.

"Pirminės organizacijos, svarstydamos prasižengusius savo narius, elgiasi neprincipingai, darbo drausmės, teisėtvarkos pažeidėjai nesusilaukia pelnytų bausmės, moralinio pasmerkimo... Organizacija nesištingia pažinti savo narių, nesidomi jais", praneša korespondentė. Ji iliustruoja savo tvirtinimą pavyzdžiu. Radviliškio rajono 'Lenino keliu' kolūkiečio komjaunuolis

A. Valiukas, nesilaikydamas motorinių vežimų taisyklių, suvažinėjo du žmones ir sudaužė jų motociklą. Reikala apsvarstė komjaunimo organizacija ir 'nustatė': "Aukų nebuvo, komjaunuolis A. Valiukas kolūkiui padarytus nuostolius atlygino, avariją padarė būdamas blaivus, komjaunimo darbe dalyvauja be priekaištų, visas užduotis atlieka sąžiningai, todėl komjaunimo organizacija neižiūrėjo Valiuko elgesyje nieko smerktino."

Ir štai korespondentė atvirai dėsto: "organizacija galvoja tikrai apie savo daržą, skirsto žmones į savus ir svetimus ir tiems, saviems, pasiryžę viską atleisti".

Pasirodo, kad komjaunimo nusikalstamumas pasidarė eiliniu organizacijos palodovu. "Komjaunimo rajono komitete yra sąsiuvinis, kuriame registruojami komjaunuoliai, turėję reikalų su milicija ar teisingumo organais," rašo A. Matekūnaitė. Ir tikrai tiek! Nusikalstamumo faktai užglostomi, "nieko smerktino komjaunuoliuose" principas paverčia viešuosius nusikaltimus savo šeimos smulkmenomis!

Ši įdomi korespondencija iš Radviliškio rajono komjaunimo konferencijos nėra kažin kokia akcija už susidrausminimą arba už pasiryžimą prisiimti komjaunimo organizacijai atsakomybę už teisės ir teisėtvarkos pažeidimus. Tai yra eilinė savi-kritikos ataka prieš smulkuosius. Tai yra tikrai mažas periferijos partinių pareigūnų kaltinimas, kuris tarnauja kaip žaibolaidis viešajai nuomonei praskaidrinti. Esminiai reikalai nepaliečiami, darbo sistema neužgaunama, komjaunimas kaip buvo, taip ir lieka 'komunizmo statybos' veiksmu. Ir toliau šios organizacijos

'Prievartavimas literatūroje' -- taip pavadinus šį rašinį toli gražu nesikesinama nagrinėti prievartavimo temos apraiškų literatūroje. Tema yra įdomi, pilna psichologinių lūžių, pažintinė, reta mūsų pastoralinio kolo-rito raštijoje. Tema įdigin-ta bulvarinių knygų viršeliuose, garsi ir 'best-se-lerių' autorių pasaulyje.

Nuo tos aštrios ir auto-riui dėkingos temos atsižėgnojame visais ekscorcizmo ženklais ir drįstame prašnekti apie garbingos ponios literatūros prievartavimą sovietinės buities aplinkoje.

Prieš porą metų sudu-dėjusi Kremliaus enciklika 'Apie literatūros ir meno kritiką' nebuvo literatūros prievartavimo pradžia, nei prievartavimo legalizavi-mas. Literatūros prievarta-vimas atsirado kartu su pir-maisiais 'proletariato dikta-tūros' dekretais. Enciklika 'Apie literatūros ir meno kri-tiką' patikslino prievartavi-mo techniką, nurodė jos bū-dus, paragino pajusti nena-tūralaus santykio skonį. Ta enciklika, savo rėmuose su-koncentravusi prievartavi-mo detales, sovietinės litera-tūrinės kritikos pasaulyje buvo visai identiška savo sensacingumu amerikoniš-kai bulvarinei lektūrai, su-laukus 'mediciniško' 'best-sellerio': "Ką jūs norėjote žinoti apie lytinių santykių nuokrypas... ir vis nedrįsote paklausti".

Enciklika 'Apie literatū-ros ir meno kritiką' nurodė viską, ką sovietinis 'pili-e-tiškai-kryptingas' kritikas vi-sad norėjo žinoti apie nuokrypas nuo socialistinio realizmo ir estetizavimą, i-buržuazinį dekadentizmą, i-visokius eksperimentavimus su liberalistiniais 'izmais'. Poros tūkstančių žodžių tek-tas juodu ant balso (tary-binis popieris ne baltas, bet balsvas) išaiškino kas yra ideologinė nuokrypa mene ir literatūroje. Literatūros kri-tikams buvo pavesta gaudyti tas nuodėmes už uodegų ir lyg erzlius kipšiukus kišti maišan ir šitaip skan-dinti artimiausiame upokš-nyje. Tai viena iš senųjų ekscorcizmo (velnio išvary-mo) priemonių. Literatūros prievartavimas vykdomas po ideologinę ekscorcizmo skraistę. Nuokrypų kipšiukus gauda už uodegų visoje plačioje Sovietų sąjungoje; gauda šiuos erzlius, links-mus, baltaragiomalūniškus padarėlius ir ok. Lietuvoje...

Maskvoje įvyko ok. Lietu-vos rašytojų susitikimas su nariai fabrikuose ir kolū-kiuose liks privilegijuotos komunizmo aristokratijos padėtyje. (žž)

ST. PERMINAS

sovietiniais kritikais. Vilniš-kis leidinys 'Literatūra ir menas', Nr. 3 ir 4, pateikia žinių apie tą įvykį. To įvy-kio peržiūra, jo eigos bent probekšminė analizė, pa-reiškimų turinys, hierarchi-nė suėjimo dalyvių pareina-mybė, absoliutus lietuvių tautinių aspiracijų degrada-vimas, meno pavertimas po-litinio siekio įrankiu, kūrybi-nio individualumo pajungi-mas režiminei retorikai -- viskas tai spindėtė spindi-įvykio bėgyje ir yra puiki pažintinė medžiaga, vaizdin-ga talka suvokti George Orwellio tipo valstybę.

Įvykio metrikacija tokia: Sausio 14 dieną i Maskvą atgabeno grupę lietuvių rašytojų su partinių tūzų pa-lyda. (Grupės dalyviai, keli rašytojai, taip pat jie ir kom-partijos žymūnai). Nėra ofi-cialaus šio vizito pavadinimi-mo. Vienur jį vadina 'kūry-binis pokalbis apie lietuvių literatūrą', kitur -- 'LTSR rašytojų grupės viešnagė Maskvoje'. Apie literatūrą kalbėta TSRS Rašytojų są-jungos sekretariate. Kokie ten yra Rašytojų sąjungos rūmuose skyriai ir posky-riai? mes nežinome. Kodėl taip pabrėžtinai visuose ko-munikatuose akcentuojamas tas, mums misteriškas, 'sek-retariatas'? nesuprantame. Gal būt rašytojiškoje kas-dienybėje tas 'sekretariatas' turi kokią nors ypatingą reikšmę? Daug yra sovieti-nėje buityje reikšmingų pa-talpų pavadinimų. Ištaria so-vietinis pavaldinys 'Liubi-anka!' ir viskas aišku. Ištar-ia 'Lefortovo!' ir dar aiš-kiau. Taip tvirtina N. Man-delštamenis, taip tvirtina ir atkaklusis disidentas Amal-rikas. Gal būt ir literatūri-nių aptarinėjimų vieta -- 'sekretariatas' -- turi savo reikšmę ir svorį?

Sutariame šį įvykį vadinti 'pokalbiu', nors tikroviškai tai nėra lygių partnerių po-kalbis, bet komanduojančių ir komanduojamųjų susiti-kimas. Juk tas faktas, kad maskviečiai atvyko Vilniun-pasimokyti, kaip formiškai ir ideologiniai operuoti lite-ratūra, bet vilniškiai nukako Maskvon ir ten buvo pamo-kinti, nušviečia 'pokalbio' prigimtį.

'The rape of art', išsitarė savo apžvalgoje vienas iš amerikiečių, apžiūrėjęs Maskvoje socialistinio rea-lizmo meno parodą. 'Litera-tūros prievartavimas' -- dris-tame naudoti kriminalinio kodekso terminą, panagri-nėję 'pokalbį', pašnekesius 'sekretariato' pastogėje, kau-kaziško šampano bonkų aki-vaizdoje.

Nuotraukoje išrikiuotas tuzinas svečių, atskirai pa-minėtos pavardės: rašyto-jas M. Sluckis, rašytojas A. Bieliauskas, poetas A. Baltakis, reikšmingas pir-masis LTSR kompartijos sekretorius A. Barkauskas, LTSR neva ambasadorius Maskvoje S. Jaruševičius (gal būt tikrai Maskvoje įsi-jungęs svečių draugėn?), Kompartijos kultskyriaus tvarkytojas S. Šim kus, dai-lės nagrinėtojas kultūros ministras L. Šepetyš. Kiti svečiai, nors ir dalyvavo šampano ragavime, per po-kalbį neprasižiojo ir, tokiu būdu, liko anonimiais pa-lydovais. 'Grupė', kaip ją be-skaičiuotumėm (pagal turi-mus davinius) neturėjusi daugiau dešimties rašytojų, o jų yra 151! Tad 6% rašyto-jų sudarė grupę, kurią Maskvoje priėmė ir kuri Vil-niun parvežė kompliment-i-nių ir išpėjančių pareiškimų nuotrupas.

Sausio 14 dieną svečius atskraidino Maskvon ir nu-vežė į sostinės Čeriomušų rajoną. Šiame rajone yra apie 20 įvairių institutų ir mokslinio tyrimo įstaigų. Grupę padalino į keturius būrelius ir šventiškos vizito nuotaikos ženkle, vežė viziti-ninkus po Čeriomušų insti-tutus. Sausų mokslinių, ra-šytojams, aišku, neįkando-mų davinų pripildyti, sve-čiai, pagaliau, buvo nuvežti i 'saldesnę' įstaigą, i kondite-rijos kombinatą. Čia susida-rė tinkama rytdienos pokal-biui nuotaika. Poetai skai-tė savo eiles, net ir prozininkai gavo progą ats-kinėti i klausimus.

Čeriomušų rajonas ka-žin kokių būdu (oficialus komunikatas) draugauja su Vilniumi. Todėl i vizitų gran-dinę buvo įtrauktas apsilan-kymas Čeriomušų rajono kompartijos komitete. Rašytojas A. Bieliauskas čia kalbėjo apie "didžiulę rusų rašytojų talką proteguojant lietuvių literatūrą ir ver-čiant lietuvių prozą i poezi-ją rusų kalbon, kad pasiek-tų visus šalies kampus". A. Barauskas pridūrė trigraši

apie "Maskvos ir LTSR dir-bančiųjų draugystę". Vieno instituto direktoriui buvo įteikta dovanėlė iš LTSR. Tad pirmoji pokalbio diena buvo Čeriomušų diena. Vienu smarkiu srautu prieš svečius nukunkuliavo Čerio-mušų kompartija, Valdymo problemų institutas, SEC-20 mokslinė įstaiga, specialių lydinų gamykla ir Kondite-rijos kombinatas. Svečiai buvo apgyvendinti, porai dienų, 'Moskva' viešbutyje.

(Bus daugiau)

MAINTENANCE MECHANIC NEED A CHANGE?

OWENS CORNING FIBERGLASS has a continuing need for maintenance mechanics with general plant maintenance experience in a heavy manufacturing environment. Our team of over 50 maintenance mechanics perform preventive maintenance and repair on such systems, equipment as air power systems, belt and chain conveyor systems, variable speed bearings, drives, hydraulics, and transmissions. If you have experience in these areas, can read blueprints, arc weld, cut and burn, you are probably the man for the job. This may be the change you are looking for. Apply in person to Employment Office or call, 964-9814 to arrange an interview.

We are an Equal Opportunity Employer

OWENS CORNING
FIBERGLASS
7000 McLarin Rd.
Fairburn, Ga.

(14-23)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1974 METAIS

American Travel Service Biūras šiais metais yra suorganizavęs 10 grupinių kelionių į Lietuvą. Tai yra kelionių biūras, kuris pirmąsias pradėjo organizuoti šias ekskursijas ir turi didelį patyrimą šioje srityje.

VISOS GRUPĖS LIETUVOJ PRALEIS 5 DIENAS (1 dieną Kaune).

Ekskursijų išvykimo datos yra sekančios:

GEGUŽES MĖN. 20 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — sustoja Leningrade
BIRŽELIO MĖN. 11 D.	— CHICAGO — 15 dienų
BIRŽELIO MĖN. 17 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 17 dienų — sustoja Helsink
LIEPOS MĖN. 1 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — sustoja Lisabonoje
LIEPOS MĖN. 8 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 17 dienų — sustoja Romoje
LIEPOS MĖN. 14 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — sustoja Romoje
RUGPĖČIO MĖN. 4 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — sustoja Helsink
RUGPĖČIO MĖN. 15 D.	— CHICAGO — 17 dienų — sustoja Romoje
RUGSEJO MĖN. 1 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — arba 20 dienų (sustojant Romoje)
SPALIO MĖN. 2 D.	— CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — sustoja Helsink

SKUBEKITE REGISTRUOTIS — DALYVIŲ SKAICIUS GRUPĖSE YRA RIBOTAS.

KELIONIŲ KAINOS BUS PASKELBTOS VĖLIAU.

DEL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RAŠYKITE:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643 Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos padarome reikalingus iškviestimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame bilietus, parūpiname vizas — be jokio papildomo mokesčio.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NEŠ NUOSIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.L.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

SUEZO KANALAS

Žurnalistas Frederick R. Lachman New Yorko vokiečių dienraštyje "Staats-zeitung und Herold" įdėjo labai įdomų aprašymą apie Suez kanalą. Kadangi Artimieji Rytai ir pats Suez kanalas šiomis dienomis buvo (ir tebėra) labai žymi aktualija, norime kaip iš šito aprašymo ir čia pakartoti.

Žurnalistas cituoja Prūsijos kronprinco Friedricho Wilhelmo (vėliau kaizerio Friedricho III) užrašus iš jo kelionės 1869 m. į Suez kanalo atidarymo iškilmes. Pasirodo, kad kanalo atidarymas vyko su didele pompa ir jame dalyvavo didelė dauguma anų laikų karališkosios diduomenės. Izmailia uosto pakraščiuose iš visų aplinkinių kraštų buvo suplaukę bent 30,000 džiūgaujantių žiūrovų. Laivuose išilgai kanalo plaukė be jo, dar prancūzų imperatorienė Eugeniya, Austrijos imperatorius, Olandijos princas ir princėsė, aišku, ir pats Egipto kherdivas. Kartu plaukė ir bent 50 įvairių kraštų diplomatų ir šiaip žymių asmenų. Vilkstinės laivuose taip pat buvo žymieji ano meto meno ir literatūros, reprezentantai, kaip norvegų dramaturgas Henrik Ibsenas, prancūzų autorius Theophil Gautier, Alžiro nacionalistas Abd-al-Kadar ir daugybė kitų.

Kad atidarymo iškilmės būtų išpūdingesnės, Egipto kherdivas buvo užsakęs pas žymų italų kompozitorių Verdi specialią operą. Tokia operą Egipte parašė ir ją pavadino 'Aida'. 'Aidos' veiksmas vyksta Egipte senovės faraonų laikais. Deja, dėl prasidėjusio vokiečių - Prancūzų karo, Paryžiuje 'Aida' pagaminti kostiumai negalėjo būti atgabenti ir operos pastatymas tegalėjo būti padarytas tik 1871 m. gruodžio 24 d.

Pats kanalas (arba jo idėja) nėra naujas dalykas. Istorikai nustatė, kad ten, kur dabartinis kanalas susijungia su šiauriniu galu Raudonosios jūros (Suez įlanka prie Suez miesto), kanalo būta jau prieš 4000 metų! Jis krito Suez sąsmauką, tikrą perėją iš Azijos į Afriką, perėjo išilgai du ežerus (kurie dabar vadinasi Didysis ir Mažasis Bitter-Lake, Kartieji ežerai) ir suko į kairę, kuri įsijungė į Nilo upės deltą. Šis kanalas buvo prarastas faraono Sesostri I laikais (1971 - 1928 m. pr. Kr.). Praslinkus 600 metų, faraono Necoh laikais, kanalas buvo restauruotas (matyt, buvo užsilikęs ar užneštas smėliu). Vėliau kanalą valė ir gilino Egipto užkariautojas Persijos karalius Darius I, o dar vėliau romėnai. Jau pokristiniais laikais - VIII amž., kariniais sumetimais kalifas Al-Man-sur kanalą užblokavo. Po to kanalas užako, užslinko ir pasidarė nebenaudojamas iki mūsų laikų.

Visi esame skaitę (ar girdėję), kad dalis izraelitų pranašo Jeremijaus laikais, sudeginus Jeruzalę, buvo iš-

gabenti į nelaisvę Babilonai, kita gi dalis - į Egiptą. Po keletos dešimtmečių, kaip skaitome Senajame Įstatyme, izraelitai iš Egipto su visa savo manta, žmonėmis ir vaikais, vadovaujami Mozės, pabėgo persikeldami per Raudonąją jūrą. Ne laivais, ne: priėjus jūrą, Mozė, nusiėmęs savo apsiaustą, su kirto su juo per vandenį, ir jūra, Dievo galybe, persiskyrė į šalis, padarydama izraelitams sausą perėjimo kelią. Faraono kariuomenė įkandin vijosi bėglius. Tačiau, vos tik izraelitai pasiekė kitą jūros krantą, vandenys tuoj susisklaidė, prigirdydami visus faraono karių. Tačiau šiam pasakojime nesakoma, nė kur šitas perėjimas įvyko, nė kada. Betgi naujais Biblijos tyrinėjimais parodė, kad Izraelio vaikai niekad per jokią 'Raudonąją jūrą' nesikėlė, o visa tai buvo tik vertimo klaida. Būtent, dr prieškristiniais laikais (apie III šimt. m.), verčiant iš originalo Biblijos dalį, vadinamą Septuaginta, tie du žodžiai buvo klaidingai išversti kaip 'Raudonoji jūra'. Faktinai, jie turėjo būti išversti kaip 'Švendrių jūra ar ežeras'. Mokslininkai nustatė, kad tokie gana didokai švendrimis apžėlę ežerai yra tuoj prie Viduržemio jūros, atskirti nuo pačios jūros ilgomis smėlio kopomis. Kai ramu, tuos ežerus nesunkiai galima perbristi. Tačiau kai pakyla rytys vėjas, jis per kopas permeta milžiniškas bangas, ir tada tie ramūs užutėkiai pavirsta tikra jūra, kuri ir visą faraono kariuomenę galėtų paskandinti.

Prakasti per dykumą kanalą iš Viduržemio į Raudonąją jūrą svajojo jau vėniečiai dar XV amž., vėliau galimybę tyrinėjo prancūzai XVI ir XVII amž., kad jiems būtų paranku Indijos vandenyną pasiekti trumpesniu keliu, vieton plaukus aplink Pietų Afriką. Šita svajonė ėmė tapti realybe, kai Napoleonas 1798 - 1801 m. užėmė Egiptą. Buvo padaryti pirmieji tyrinėjimai ir matavimai. Pasitaikė, kad Egipte tuo metu buvo inž. Lesseps, kuris ypatingai tuo reikalu susidomėjo, vedė derybas su Egipto vicekaralium Said Pasha ir galop 1854 m. buvo nutarta sudaryti akcinę bendrovę, kuri rūpintųsi kanalo prakasimu. Didesnę akcijų pusę išgijo prancūzai, mažesnę - Egipto kherdivas. 1859 m. balandžio 25 d. de Lesseps įsmeigė pirmąjį kastuvą, tuo padarydamas pradžią iki tol didžiausiai pasaulio statybai (išskyrus Cheopso piramides). Kanalas buvo baigtas 1869 m. lapkričio 17 d. ir iškilmingai pašventintas.

Tačiau kanalu labai domėjosi ir anglai, nes jis buvo pats trumpiausias kelias susisiekti su plačiosiomis jūrų kolonijomis Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose bei Indijoje. Pasitaikė proga, kad tuomet jau senyvas

Anglijos premjeras Benjaminas Disraelis nugaro, kad išlaikytų Egipto kherdivas Ismaelis norįs parduoti savo akcijas. Bet tam reikėjo milžiniškos pinigų sumos. Ir britų parlamento sutikimo. Apsukrusis Disraelis (žydų kilmės) nuvokdamas gerą biznį, nelaukdamas nė parlamento susirinkimo po atostogų, susitarė su bankininkais Rotšildais, kurie reikalingą pinigų sumą paskolino, ir taip Anglija išgijo ne tik dalį kanalo bendrovės akcijų, bet ir milžinišką įtaką į kanalo eksploatavimą. Dar po 7 metų Anglija užėmė Egiptą ir kanalas pasidarė kaip ir tikra jų nuosavybė.

1888 m. Konstantinopolio sutartimi per kanalą buvo praleidžiami visų valstybių laivai. Tačiau po II Pas. karo, kai anglai iš Egipto pasitraukė, kanalo administravimą perėmė patys egiptiečiai, nors laivybos kanalu jie ir netrukė. Tačiau jau 1949 m. Nasseris kanalą nacionalizavo ir uždraudė žydų laivams naudotis kanalu, kas privėdė prie tolimesnių nesutarimų ir karų, o laike 1967 m. septynių dienų karo tarp Egipto ir Izraelio, kanalas buvo galutinai uždarytas ir tebėra nenaudojamas iki pat šiol.

Dabar, pasibaigus tarp žydų ir Egipto ir naujam 1973 m. spalio mėn. karui, kada egiptiečiai per kanalą prasiveržė į Sinajaus dykumą, o izraelitai savo ruožtu perėjo kanalą ir užėmė žymius Egipto žemės plotus, subruzdavo visi, kaip tą karą tučtuoj sustabdyti. Įsikišo Jungtinės Tautos ir net dviejomis rezoliucijomis pareikalavo karo veiksmus sustabdyti 'esamos pozicijos'. Atrodo, kad Izraelio strategija buvo pereiti kanalą ir vakarus, po to plėstis į pietus ir į šiaurę išilgai kanalo ir taip kanalą atkirsti nuo Egipto pusės. Pietinė šio sektoriaus dalis jau buvo atkirsta, bet šiaurinės izraelitai nebegalėjo pasiekti dėl tokio UN nutarimo.

Dabar, kaip žinia, nenuilstamomis JAV valstybės sekretoriaus Henry Kissingerio pastangomis, izraelitai ir egiptiečiai susitarė atitraukti savo karines pajėgas į naujas pozicijas: izraelitai visai pasitraukia iš vakarinio kanalo kranto ir pereina į naujas pozicijas už apie 20 mylių į rytus nuo kanalo, Sinajaus dykumoje. Gi egiptiečiai beveik, visą savo kariuomenę iš rytinio kranto pasiima atgal, o likusį tarp dviejų priešininkų tarpą į savo kontrolę pasiima Jungtinės Tautos (UN). Šitas susitarimas jau baigiamas vykdyti. Susitarimo laiku egiptiečiai sutiko ir kanalą atidaryti ir leisti juo naudotis netik kitų valstybių, bet ir Izraelio laivams netrukdyti. Pasiruošimai kanalą išvalyti jau esą daromi.

Netgi ir Sovietų Sąjunga kuri ginklavo arabus ir visai juos rėmė, mielai pri-

tarė paliaubų sudarymo ir kanalo atidarymo minčiai. Ir kodėlgi ne? - baigia išvedžiojimus žurnalistas. Žinoma, tikėdamosi iš to sau žymios naudos. Kai Jungtinės Amerikos Valstybės, pavyzdžiui, paskutiniiais keleriais metais statėsi ir naudojo naftos pervežimui iš Vakarų Europos ir Artimųjų Rytų didžiulius tanklaivius, tai Sovietų Sąjunga statėsi daug mažesnius. Tiems didiesiems Amerikos tanklaiviams, kad ir atidarius Suez kanalą, kanalas bus per siauras ir jie juo naudotis negalės. Tuo tarpu mažesni sovietų tanklaiviai kanalą visai lengvai perplauks. To sovietams ir reikėjo. Jie paimitą iš Art. Rytų naftą galės labai lengvai gabentis kanalu namo. Be to, paskutiniiais keleriais metais sovietai nepaprastai ėmė tvirtintis Indijos vandenyno erdvėje. Ten jie turi daugiau karo laivų, negu amerikiečiai. Ir jau turi (ar bent ruošia) savo atramos bazes Mauricijaus saloje, buv. anglų Adeno uoste. (dabar ten 'Pietų Arabijos liaudies respublika', Ceilono saloje, Indijos pakraščiuose, o dabar jau baigia įrengti povandeninių laivų bazę Berberos uoste, buv. britų Somalijoje, skersai Bab-el-Mandebo sąsiauri, Rytų Afrikoje. Visų šių bazių ir laivyno aprūpinimas sovietams gana nepaprastai ir ilgas, nes laivus reikia aprūpinti arba iš

Tolimųjų Rytų Sibiro bazių (kaip Vladivostoko), arba plaukiant tolimą kelią aplink Afriką. Kas kita būtų Suez kanalą atidarius. Tą kelią būtų netgi galima kontroliuoti: juk sovietai rytinėje Viduržemio jūros pusėje laiko savo trečiąją eskadrą, kuri netgi skaitlingesnė už amerikiečių šeštąjį laivyną, taip pat jie turi ir Aleksandrijos bazę Egipte, kuri jau visai čia pat prie kanalo įėjimo.

O ir pažadas žydų laivus praleisti per Suez kanalą gali pasidaryti sunkiai įvykdomas. Egiptiečiai, jei laikysis savo pažado, žydų laivus gal praleisti, bet tie laivai gali lengvai būti sustabdomi ir nepraleidžiami 'Pietų Arabijos liaudies respublikose', kuri kontroliuoja palyginti ne taip jau platų sąsiaurį, jungiantį Raudonąją jūrą su Indijos vandenynu iš Adeno uosto. O plaukiant aplink Arabijos pusiasalį gali būti ir kitų kliūčių: čia ir nedraugiškos arabų valstybės - Saudi Arabija, Kuveit ir emiratai, bet ir labai prieš žydus nusistatęs Irakas.

Kai amerikiečiai, kurie Indijos vandenyną turi tik kelis karo laivus (tie laivai paskutinio žydų su arabais karo metu buvo priartėję prie Persijos pakrančių, gal būtų kaip moralinė parama Persijos šachui, ir visai neturi ten jokios bazės sustoti ir apsirūpinti, tai sovietai jau ir dabar plačiai naudoja savo naujai išgytoms bazėmis. Šiomis dienomis pasklido žinios, kad amerikiečiai nori įsisteigti savo laivynui bazę mažoje, negyvenamoje Diego Garcia salelėje

Indijos vandenyną, kuri vis dar tebevaldoma britų (mat, ten nepriklausomybė nėra suteikta). Pasklidus šiai žinia, tuoj atsiliepė sovietams draugingieji indai ir Irakas net su siaubu pareikšdami, kad, jei amerikiečiai ten įsisteigtų savo laivyno bazę, tai šitoji bazė grėstų jų saugumui. Jau ir britai, esą, ėmė abejoti, ar amerikiečius į tą salelę įsileisti. Paskutinėmis žiniomis jau prasidėjo pasienio susidūrimai tarp Persijos ir Irako netoli garsiųjų naftos laukų ir tokie susidūrimai gali išsivystyti į ką blogesnį, kur ir vėl Suez kanalas gali suvaidinti tam tikrą rolę. Atsimintina, kad Persija yra ginkluota amerikiečių ginklais, o Irakas - sovietų.

(ab)

TOOL ROOM

Lathe hands and tool makers for night shift.

Near Brook Park
West 130 Street
Call Mr. Tardio, 216-267-6200 (15-24)

WANTED JOURNEYMEN

DIE MAKERS

Experienced requested in progressive dies & research & development. Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Lead man capabilities. Top wages, good working conditions and fringe benefits.

M & S TOOL & DIE CO.
14440 172nd AVE.
GRAND HAVEN, MICH.
616-842-2581 (15-18)

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvą laiškų, korespondencijas ar pinigų, adresuokite:

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

WANTED 1ST CLASS SKILLED DIE CAST DIE MAKERS BORING MILL OPERATORS (Horizontal)

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

2ND SHIFT
Top hourly rate plus shift premium. Overtime. Full benefits including hospitalization, disability and life insurance, 9 paid holidays, paid vacation. Air conditioned plant.

CUYAHOGA
INDUSTRIES DIV.
17920 South Waterloo Road
Cleveland, Ohio 44119
216-481-3040 (14-17)

WANTED EXPERIENCED AUTOMATIC SCREW MACHINE SET-UP MEN AND OPERATORS

WE ARE CONTINUING TO GROW AND OUR MODERN NEW FACILITIES WILL REQUIRE ADDITIONAL EXPERIENCED MULTIPLE SPINDLE ACME GRIDLEY SET-UP MEN AND OPERATORS FOR BOTH THE 1ST AND 2ND SHIFTS. STEADY EMPLOYMENT WITH EXCELLENT HOURLY RATE AND COMPANY PAID FRINGE BENEFITS. APPLY OR CALL 216-267-0770 TO ARRANGE FOR AN INTERVIEW.

HY-LEVEL SCREW
PRODUCTS
14600 Industrial Parkway
Cleveland, Ohio (14-16)

MILL WRIGHT WELDER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.

20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

(14-15)

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo.

S K U B I A I atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atliksime.

SIUNTINIAI — DOVANOS

LIETUVĄ IR USSR SENA PATIKIMA FIRMA

Toliau aptarnauja nuolatos didėjanti klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą.

Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PAŠTU, IŠSIUNČIAMI TĄ PAČIĄ DIENĄ.

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106;
Tel. 215-925-3455

CENTRINĖS ISTAIGOS NEW YORKE: 240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10001

Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 877 East 185th Street, 486-1836
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418, 2422 Central Ave. NE,

788-2545

NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, Ohio 44134, 5432 State Road, 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98125, 11551 6th Place, N.E. Tol. 363-5556
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave.,

609-696-9796

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ČESLOVAS GEDGAUDAS IR LIETUVOS ISTORIJA - V

LIAUDAVYČIAI (2)

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

1500 metų prieš Kr. pradijęs baltų-pylisgų (pelagų) skilimo procesas buvo užantspauduotas keletą šimtų metų vėliau įvykusių Trojos kritimu, kai graikai, t.y. nauja kultūra, karą laimėjo. Tuomet galutinai nutrūko baltų senasis vandens kelias iš didžiųjų upynų ir Juodosios Jūros į Viduržemio jūrą. Mūsų kultūros židiniai pietuose vieni žlunga hititai, lydai, kiti emigruoja (liaudai), o kiti įsitaiso savistoviai ir nuo to laiko vystosi su tautos kamieniu nesurištu keliu (Kartaga). Dar kiti (etruskai) įkuria savo nepriklausomas kultūras ir Roma, 700 m. prieš Kr. atvirai stoja į kovą su jai tapusiais 'svetimais' protėviais.

Eisčių bazėms pietuose kritus ar atkritus, šiaurėje eisčių-jūreivių luomas dar ilgai išlieka nepaliestas. Vyčių gaudų dvare gyvenęs šv. Izidorius, pav. dar neabejodamas eisčiams priskiria visą Baltijos jūros pakraštį iki Bretanijos jūros.

Tiktai į Baltijos jūros eisčius ir į šiaurės vakarų varulius pasižiūrėjus, darosi įmanoma suprasti Lietuvos valstybinio gyvenimo pradžios davinį. Tebūnie man leista cituoti Č. Gedgaudo žodžius, kertiniame, ypatinai didelę svarbą turinčiame, jo skyriuje "Iš kurėjo varingiai" (varingiai, arba variagai, arba varuliai, baltų-karių šaka valdžiusi vakarinę mūsų tautos ruožą, su Berlynu, t.y. Varulyne, centre).

Rašo Gedgaudas: "Varigų kilmės klausimas yra nepaprastos svarbos, todėl taip uoliai stengiasi jį užtemdyti. Kartą nustačius, jog ši tauta buvo mūsų broliškų penkių tautų sąjungos narys, kaip atskleidžia žiniavaldas, galime drąsiai perrašyti pangermanistų supainiotą Sarmatijos II-VI šimtmečio bei Gardarikės

VII-XI šimtmečio iškreiptą istoriją, o taip pat padėti rusų Novgorodo valstybės kilmės aiškinimui, apsieinant be germanų".

Lietuvos valstybė iškyla kaip logiškas baltų tautų politinės raidos tęsinys, persikėlus valdžiai iš pietinių eisčių rankų į žemyno vidury gyvenusių gaudų rankas (1500-1100 m. prieš Kr.), o tiems savo ruožtu susilpnėjus ilgų šimtmečių bėgyje nuo mongolų invazijų, savitarpio skilimų tautinė ir politinė prasme, ir galop nuo krikščionybės infiltracijos. Taigi 800-1200 m. po Kr. laikotarpyje centriniams baltams atsiranda kaskart didesnis reikalas įsiremti į vakarinius varulius ir į Baltijos pajūrio eisčius.

Vėliau, slavų kylio palaipsniui išsiplėtimo pasekoje, centrinių baltų senobinis profesinio luomo vardas – gaudai/gudai – pamažu įgauna susilpnėjusio baltų, o vėliau stačiai slavo prasmę. Reikia tačiau pažymėti, kad ši gudo, kaip slavo, prasmė yra netikėtai klaidinga, bet ir labai nauja – Simanas Daukantas, pav., žodį 'gudas' dar vartojo 'mūsų kio', bendragenčio, baltų prasmę.

Pagrindinė mūsų kuni-gaikščių politika paaiškėja tame, jog jie sugebėjo sujungti dalinai antagoniškas vyčių-gudų ir eisčių jėgas ir pasiremti trečiu luomu, kuris vienodai priklausė vyčiams-gudams ir eisčiams: laisvas liaudavyčius (lietuvis liaudų vyčius, t.y. pasienio gynėjas) galėjo būti tiek baltų/gudų, tiek baltų/eisčių šeimos jaunių, pasirinkęs kario amatą.

Lietuvos Metraštis, aprašydamas Vytenio ikėlimą į Didžiojo Kunigaikščio sostą atžymi du dalykus: jo būta "Stulpų giminės ir kartos, valdžiusios Ariogalą Žemaitijoje" – suprask pajūrio

eisčių žmogaus –, bet drauge ir Centauro giminės (raitelių-gudų ženklo) Did. Kunigaikščio (?) Narimanto dvare išaugusio ir susiformavusio žmogaus.

Tikrumoje, su pirmaisiais gedinaičiais niekad nėra labai aišku, kokios jie kilties, nei kuriai iš dviejų grupių jie priklauso. Yra akivaizdu, kad jie sąžiningai siekė eisčių-gudų politinės jungties ir lygsvaros. Net nuo pajūrio atsivežta Birutė buvo gal ne tiek romantiškos novelės heroinė, kiek svarbi politinė atsvara Algirdo jotvingių/gudų kilmės žmonoms. Vėliau Vytautas ne kartą panaudos savo maišytą kilmę tam, kad paeiliui sustatytų eisčius prieš gudą, ir gudus prieš eistį, ir plėsti savo valstybės sienas tai į rytus, tai į vakarus. Tačiau net naudojant dar tebegyvą eisčių-gudų antagonizmą, Vytauto valstybė jau yra neabejotinai abiejų šalių junginys. Tai jau būta ne Eistijos, ne Jotvingijos, o Lietuvos.

Lietuva tat iškyla kaip kompromisas, junginys, galutinas atsakymas visiems, senovėje antagoniškiems baltų tautų likučiams, kuriuos reikalas pagaliau privertė ieškoti bendro vadyklės tam, kad išlaikyti savo gyvybę.

• Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė šiais metais įvyks rugpjūčio 11-18 dienomis Dainavoje. Studijų savaitės programą sudarys ir jai vadovaus mokytojos Valentina Černiauskienė, 20901 Duns Scotus Road, Southfield, Mi. 48075 ir Aldona Kuolienė, 102 Beresford Ave., Toronto 3, Ont., Canada.

Planuokime savo vasaros atostogas taip, kad galėtume studijų savaitėje dalyvauti. Reikalingos informa-

Asmuo, kūryba, moterys...

Iš pokalbio su dail. J. Paukštienė

ALĖ RŪTA

"Aušra vaikšto po slėnį ir pasakoja amžinybės paslaptis; ir upelė dainuoja gyvenimą; kad jis nėra tik linksmybė, kad gyvenimas – troškulys ir pasiryžimas, kad išmintis nėra žodžiuose, o tik jų siela išmintinga, ir kad žmogaus didybė – ne didume užimtų vietų, bet aukštesniuose siekimuose, tų vietų atsikant" –

Iš lebaniečio Kahlil Gibran poezijos.

Ši poetinė citata, man rodos, atspindi gyvenimą tų asmenų kurie darbais ir savi ta kūryba metų metais kyla į asmenybės aukštumas.

Viena iš tokių yra ir dailininkė Jadvyga Dobkevičiūtė-Paukštienė, kurios jau antrą meno parodą atidengiamės Los Angeles mieste. Pirmoji buvo prieš vienuolika metų, praėjusi su dideliu pasisekimu. Tame tarpe, žinoma, dailininkė įvairiose vietose yra turėjusi grupinių ir individualių parodų.

Kūryba, ypač mediniai, yra, deja, ne visų jos dienų rūpestis ir pragyvenimo šaltinis; kiti darbai ir daugybė rūpesčių užgožia mintis ir išvargina rankas; tik didele valios galybe prieinama prie kūrybos paslapčių imamas į rankas teptukas ir susikaupiamas spalvų žaismulis.

Amerikinėj visuomenėj didelis menininkų rungtyniavimas, taigi, kukliai mediniai gal būtų nepaprastai sunku prasiveržti į viešumą. Čia daug padeda savoji, lietuvių, bendruomenė. Ir šiuo atveju – antrąją dailininkės J. Paukštienės parodą surengė Lietuvių B-nės Santa Monikos skyrius, kuriam jau porą kadencijų sumaniai vadovauja lietuvių kultūros ir menų nuoširdus rėmėjas mokytojas Balys Grauzinis (prie parodos rengimo daug prisidėjo ir Valdybos nariai: dr. Milaknis, M. Lemberdienė, E. Kojelienė).

J. Paukštienė yra akademinio išsilavinimo menininkė, baigusi studijas Kauno

cijos bus paskelbtos spaudoje vėliau.

Meno mokykloje ir jas sėkmingai tęsusi Paryžiuje. Būdamas vidurinėsios kartos dailininkė, J. Paukštienė iki šių dienų nenustojo domėtis ir mokytis iš pačių moderniausių meno apraiškų; ir jos kūrybinė skalė, jos stiliaus ypatybės nuolat augo ir keitėsi, tobulėjo, artėjo prie subtiliausių kurinio išbaigtumų. Yra išbandžiusi įvairias tapybos technikas ir įvairavusi siužetuose (iki abstraktų), bet išlaikiusi savitumą spalvų deriniuose.

Nors pagrindinė perėjusi impresionistinę mokyklą, pasiekusi dramatinės, gilios ekspresijos savo tirstų, gyvų, niuansuotų spalvų paveiksluose, dabar ji, tarytum, švelnina spalvas, vis daugiau imdamasi pusiau abstraktinių idėjų, kai kur išbandydama ir liaudies motyvus, ir pastaruoju metu grįždama vėl į pirmąją impresionistinę švelnumą, vi dinį paslaptį, ji tarsi išdainuoja spalvomis svajones.

Dailininkės tikrasis meninis 'credo', kaip matyti iš jos kūrinių ir kaip teko nugirsti iš jos pasisakymų, yra: apčiuopiamos realybės pagrindu spalvomis pasinėrimas į vidaus pasaulį, svajingumas, beveik dainingumas, vartojant įvairiausių spalvų gamas, su jų tonų niuansais, su pustoniais, gaidomis ir priegaidėmis.

Paskiausiose jos akvarelėse, kurių apie dvidešimt matėm parodoje, yra daugiau stilizavimo, dekoratyviškumo; susidaro ispūdis beveik abstrakčių formų; bet, vistiek ir čia atsiremta į realizmą, nors daiktų iš-

dėstymas suprastintas, taigi, kompozicija paprastesnė, negu būdavo jos ankstesniuose paveiksluose; ir, taip pat, spalvų reguliavimas, jų niuansų ritmas – grakštesnis ir ramesnis. Junti, kaip meninkė paveiksle sukoncentruoja savo vidaus pasaulį, kad vaizduojamos realybės dalelė išaugtų kuo daugiau estetikos, grožio. J. Paukštienės paskesnieji darbai daugiausiai atlikti akrilika, vandens dažais, nes šie esą lankstesni, ląstingesni jos minčiai, negu technika aliejaus dažais, kuriuos ji anksčiau daugiau vartodavo. Dailininkė yra tapiusi ir tušu, mėginusi ir pieštuku.

Nors Jadv. Paukštienė drąsiai vartoja bet kurią tapybos techniką, bet jos darbų ryškiausia žymė yra spalvų (kaip aliejum, taip ir akvarelėse) niuansai, subtilumas, tartum spalvų skambėjimas. Tai gal ir moteriškumo žymė: svajingumas, fantazija, blaškymasis tarp dangaus ir žemės, tarp realybės ir vidinių virpėjimų.

Užkalbinta šios Los Angeles jos darbų parodos proga, dail. J. Paukštienė parodė gražaus humaniško ir draugiškumo savo kolegoms, kitoms lietuvėms dailininkėms; ji kaip tik pradžiai, kalbant apie jos kūrybą paminėti ir anas, jos nuomone, tuos vyrų kritikų ir stebėtojų dažnai užmirštus pavardes...

Moteriškumo žymė, dailininkės nuomone, ryški amerikietės Mary Casta kūriniuose; ji, kad ir neturėdama šeimos, sugebėjo sukurti puikius motinų, vaikų portretus tobulus piešinius ir šviežiom spalvomis, kur išvengiama paviršutinio sentimentalumo ir pasiekama subtilumo ir tobulumo.

(Čia analogiškai galima prisiminti Nobelio premijos laureatę poetę Gabriėlę Mistral, čilietę, kuri irgi, neturėdama šeimos, puikiai apdainavo meilę ir kūdikį).

Lietuvėse ypač vertintina dar nepriklausomai Lietuvoje kūrusi grafikė Marcelė Katiliūtė, kuri, deja, nusižudė būdama jauna. (Salomėja Neris jautriai ją apdainavo: "Ant apleistos paletės nenuodžiuvę dažai... Kas žinojo, kad vietos jai tereikės taip mažai..."). M. Katiliūtės buvo ypač vyriškai stiprus piešinys, tobulos formos, bet jos darbų nuotaika – veriantiai moteriška.

Iš iliustratorių – reta, tikras unikumas – Danutė Tarabildaitė - Tarabildienė (ištekėjusi už pusbrolį); jos piešinių judesiai, spalvos nuotaika, – nepaminomi.

Iš tapytojų – gabios J. Račkauskaitė-Cvirkienė, Irena Pacevičiūtė ir jos motina (gyvenančios dabar Italijoje), Vera Milinskaitė (Sibire), taip pat H. Paldavičiūtė-Montvilienė (mirusi Amerikoje), H. Žmuidzieniai (Lietuvos gen. konsulo Kanadoje žmona). Skulptorė Elena Docienė, tautodailininkė A. Tamošaitienė (abi dabar Kanadoje, jų vyrai – irgi dailininkai). Taip pat, savitos keramikė Marčiulionienė (Chicago), vitražistė Bronė Jameikienė (Havajų universiteto dėstytoja), iliustratorė Stančikaitė-Abraitienė. Monumentalios – Kašubie-

(Nukelta į 6 psl.)

Vienas svarbiausių pranešimų mūsų klientams:

Jūs esate centrinis taškas jūsų paties gyvenime

Pagal vieną Amerikos lyderį, mūsų kraštas rizikuoja atsidurti antros klasės ekonominės jėgos padėtyje.

Tai reiškia, kad jūs taptumėte antros klasės ekonomijos piliečiais.

I. W. Abel, United Steelworkers of America prezidentas, neseniai nurodė, kad produktyvumo pakilimas Amerikoje tarp 1960 ir 1972 m. buvo 3.1%, kad kilimas daugelyje užsienio kraštų buvo dvigubai ar net daugiau didesnis.

Amerikos produktyvumas turi būti pagerintas.

Ir tas pagerinimas priklauso nuo

Darbo.

Administracijos.

Mašinų.

Ir elektros.

Tai priežastys yra kad 94% Amerikos produkcijos pasiekiam anaudojant mašinas, kurių dauguma varomos elektra.

Čia Northeast Ohio industriniuose centruose mes mėginame padėti dviem būdais.

Pirmas, mes darome viską kas galima, kad galėtume pagaminti pakankamai elektros jėgos įmonėms ir darbams, taip pat kaip ir namams bei kiekvienos dienos gyvenimui.

Antra, mes planuojame išskirstyti elektros energiją tokiu būdu, kad būtų išlaikyti natūralūs brangūs ištekliai kitam naudojimui.

Mes turime natūralią atsargą anglies Ohio — pakankamai, kad užtektų šimtmečiams ir mes einame pirmyn greičiau kaip galima su savo Davis-Besse ir Perry atominėm jėgainėm.

Mes esame centrinis taškas, taip kaip ir jūs esate.

Ir mes norime daryti viską, kas yra mūsų pajėgume, kad išlaikyti Northeast Ohio nuo pasidarymo bet kur "antra klase".

The ILLUMINATING Company

Los Angeles lietuviai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Anot kun. Juozo Tumo, Antanas Smetona nepriklausomos Lietuvos idėją vilko ant savo pečių pačiais blogiausiais laikais. Ir ištikro, tik jis tegalėjo atvesti Lietuvą prie Steigiamojo Seimo ir perduoti jo pirmininkui Alek sandrui Stulginskiui netik atkurtos nepriklausomybės faktą, netik vien rūmą, bet rūmą pripildytą valdymo aparatu, kariuomene, finansais, o taipgi ir ryšiais su kitomis valstybėmis. Pats gi, kukliai pasitraukė. Jokios padėkos jis nelaukė.

Dar Vilniuje, sielodamasis dėl nepriklausomybės atkūrimo, jis nėra rišęs save su jokio partija. Bet jis niekad

nebuvo priešininkas demo kratiškam tvarkymuisi. O šis, juk, be partijų negalimas.

Lietuvos seimuose jis pastebėjo, kad kaikiurios partijos, atsidūrusios pozicijoje, visai nepaisė opozicijos reikalavimų, nors šie, valstybinių požiūriu, privalėjo būti paisyti. Tai jau prieš jo išmintį ir jausmą. Jis išėjo į kovą.

Visad Antano Smetonos kovos įrankiu yra buvusi jo plunksna. Dabar ypač aktualūs buvo valstybės reikalai. Jo kritika visad buvo pozityvi, tačiau valdžioje esančioms partijoms tai nepatiko. Bet jis nepaisė nei piniginių baudų nei kalėjimo.

Tuo metu kai Lietuva ką tik buvo išėdusi į savą nepriklausomą valstybinį vežimą, parlamentiniai režimai daug kur negalavo. Lietuva negalėjo likti nepaliesta. Ir taip Smetona ieškojo geresnių valdymo formų. Ieškojo būdų kaip sustiprinti vykdomąją valdžią. Jam buvo aišku, kad Lietuvai netiko tos formos kurios tiko senoms demokratijoms, nes Lietuva kūrėsi kitokiame laike, kitokiose aplinkybėse ir žmonės buvo veikiami kitokių idėjų. Jis ėjo prie atpalaidavimo vykdomosios valdžios nuo partijų.

Antano Smetonos valdymo būdas, sakykime, netelpa į demokratijos rėmą, bet tai buvo Lietuvos valdymo būdas, ir šis buvo demokratiškesnis už ne vieno krašto demokratišką santvarką.

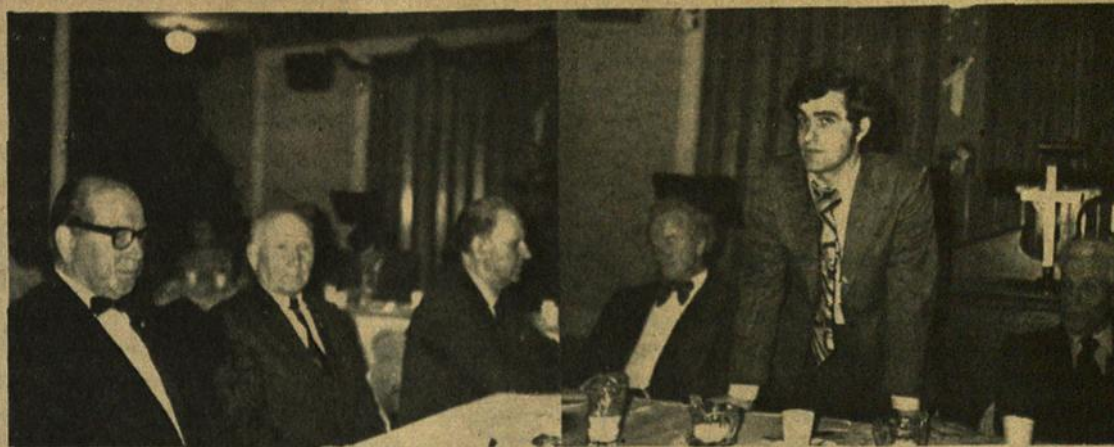
Nėra krašto, kad valdžios viršūnėje būdamas žmogus per ilgesnį laiką nesusilauktų priekaištų, nes nėra žmogaus kuris galėtų visai visiems iškilti. Priekaištų buvo daroma ir prezidentui Smetonai. Kai pasižiūrime iš laiko perspektyvos, viskas atrodo kitaip. Viena yra tikra, kad per šimtus metų nepriklausomą gyvenimą gyvenusios valstybės tepasiekė tik tai, ir dar toli gražu ne visos, ką Lietuva sugebėjo padaryti per 20 metų. Kiekvienam iš mūsų buvo sunku palikti savo kraštą. Tuo labiau buvo sunku tam vyrui, kuris visą amžių dirbo dėl gerbūvio savo tėvynės. Bet jis gerai žinojo kad geriau pasitraukti, negu būti priverstam atlikti pragaistingą veiksmą sava tautai.

Antanas Smetona lietuviui lygintinas su dviem didžiaisiais šio krašto prezidentais, būtent su Washingtonu ir Linkolnu. Gerbdami mūsų tautos didžiuosius vyrus, patys įsijauskime į dalykus, kurie yra kilūs, gražūs ir brangesni už visas žemiškas vertybes. Tie dalykai yra -- savos tautos reikalai.

Po paskaitos buvo pereita prie skyriaus reikalų. Išrinkta nauja skyriaus valdyba šios sudėties: Henrikas Kmitas, Antanas Mažeika ir Jonas Petronis. Į revizijos komisiją įėjo: Edvinas Balceris, Adelė Nausėdienė ir dr. Petras Pamataitis.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

Lietuvos Dukterų Los Angeles skyrius įsisteigė 1973 m. spalio mėn. 20 d. Steigiamasis susirinkimas buvo suauktas A. Činikienės bute ir buvo išrinkta valdyba: L. Vilimienė — pirm., E. Skirmantienė — sekr., I. Luther — izd. Skyrius turi 36 nares ir stengsis padėti visiems į bėdą ar ligą patekusiems lietuviams, kuriems tikrai pagalbos reikia.

LIETUVIŲ DIENOS CAMBRIDGE

Bostono ir jo aplinkinių miestų įkūrimo proga, ruošiamas atskirų tautų dienos, duodant progos parodyti savo kultūrinį palikimą ir savo kultūrinį įnašą į šio miesto gyvenimą. Panašios savaitės jau buvo suruoštos kanadiečiams, lenkams, portugalams.

Cambridge bibliotekos vadovybė kreipėsi į kun. Saulėną, vietos lietuvių parapijos kleboną, kviesdama sudaryti komitetą ir padėti lietuvių savaitę ruošti. Visa iniciatyva išplaukia iš bibliotekos vadovybės, kuri turi specialią komisiją.

Iš lietuvių pusės sudarytas komitetas į kurį įeina: kunigas S. Saulėnas, Eva Stankūnienė ir Elena Vasyliūnienė, Petras Kerslis. Komitetas kooptuos daugiau narių pagal reikalą. Lietuvių savaitės programą įvyks kovo 5 d. tema "Lietuva, jos istorija ir žmonės" skaitys kunigas V. Valkavičius; kovo 7 bus rodomos filmos apie lietuvių gyvenimą ir paskaitą skaitys Mykolas Drunga. Kovo 10 d., 3 val. po pietų įvyks koncertas, pavadintas Lietuvos Aidai. Programa išpildys šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras iš Brocktono, Ivaškiens tautinių šokių grupė ir solistas Benediktas Povilavičius. Šalia šių įvykių bibliotekos patalpose vyks sekmadienį lietuvių dailininkų paroda, kuri bus sudaryta iš privačių kolektorių: joje pamatysite apie 10 lietuvių dailininkų darbų. Taip pat bus nedidelė parodėlė rankdarbių. Po koncerto bus kavutė.

NAUJA VALDYBA

Los Angeles birutietės savo gausiame metiniame susirinkime išsirinko naują valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: Ema Dovydaitienė — pirmininkė, Adelė Balsienė — vicepirmininkė, Kotryna Bulotienė — sekretorė, Agota Dūdienė — izdininkė ir Julija Šlapelytė — narė. Revizijos komisijon: Janina Radvenienė ir Alfonsa Pažiūrienė. Korespondentė: Vanda Mažeikienė.

Naujoji valdyba jau pradeda ruošti ateinančiam pavasario baliui, kuris įvyks š. m. gegužės mėn. 18 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Iš Klaipėdos minėjimo New Yorke. Prie stalo sėdi Jurgėla, Kiaunė, neatpažintas asmuo, Brakas, kalba Simas Velonskis ir J. Audėnas.

K. Klastausko nuotrauka

PAMINĖJO KLAIPĖDOS KRAŠTO IŠVADAVIMO SUKAKTĮ

Sausio 27 d. Woodhavene, N. Y. jungtinės tautinės organizacijos paminėjo Klaipėdos krašto išvadavimo sukaktį. Į minėjimą atsilankė per 150 asmenų, nes dėl kitų minėjimų ir trūkumo benzino daug kas negalėjo į minėjimą atvykti.

Minėjimą pradėjo Lietuvių evangelikų parapijos bažnyčioje eukumeninėmis pamaldomis, kurias laikė kun. P. Dagys ir pranciškonas kun. V. Gidžiūnas. Po pamaldų visi buvo pakviesti į parapijos salę prie užkandžių ir tolimesnės minėjimo programos. Minėjimą

atidarė kun. P. Dagys pasakydamas trumpą kalbą. Paskaitą skaitė buvęs Klaipėdos Krašto Santaros kūrėjas ir vadas M. Gelžinis. Šį kartą jo paskaita lietuvių Klaipėdos Krašto ir Lietuvos išvadavimo galimybes. Dar kalbėjo VLIKo vicepirmininkas Audėnas ragindamas visus jungtis prie Lietuvos laisvinimo darbo. Ypatingai su dėmesiu buvo išklausytas neseniai iš Lietuvos atvykusio Simo Velonskio žodis. Jis trumpoje kalboje paminėjo, nežiūrint kad Lietuva yra rusinama, bet visi lietuviai yra daug patriotiškesni kaip kad buvo anksčiau ir laukia kada ateis Lietuvai laisvės dienos. (kl)

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

Nuo gegužės mėn. 1955 m. Clevelande veikia Vasario 16 gimnazijai remti būrelis Nr. 80, įsteigtas prie LVS Ramovė Clevelando skyriaus. Vėliau prisijungė būrelis Nr. 156.

Per abu būrelius tarpais būdavo virš 40 narių, tarpais vėl nukrisdavo, nes kas kart vis darosi sunkiau iš tų pačių žmonių išrinkti, nors ir nedidelę auką, tik 12 dol. per metus. Per tuos 19 metų iš viso būrelyje buvo 88 asmenys: vieni išvyko kitur, kiti nustojo rėmę, o ne 11 būrelio rėmėjų iškeliavo negrįžtamai -- a.a. Pranas Židonis, Stasys Grybauskas, Edvardas Karnėnas, Pranė Bliūmentalienė, Gustavas Rydelis, Vincas Barionis, Kazys Tallat-Kelpša, Jonas Ignatavičius, Emilis Skujėnieks, Povilas Ališauskas ir Gediminas Žebertavičius.

Praėjusiais 1973 metais būrelio nariais -- rėmėjais buvo: Jonas Baranauskas, Kazys Budrys, Vincas Čepukaitis, Algimantas Dailidė, Antanas Mikoliūnas, Vytautas Senkus, Vytautas Biliūnas, Juozas Žemaitis, Sigitas Pladys, Ignas Statkevičius, Jonas Skavičius, Vladas Knistautas, Vladas Bačiulis, Petras Sajonas, Antanas Styra, Estera Alšėnienė, Alfonsas Baliūnas, Stasys Lukoševičius, Danutė Mėlynauskienė, Petronėlė Staniškienė, Erikas Ungeris, Vacys Vinclovas, Ignas Verbyla, Petras Tamulionis, Kęstutis Žygas, Stasys Gausys, Stasys Radzevičius, Jonas Balbatas, Stasys Pabrinkis, Linas Staškūnas, Edvardas Ilenda, Antanas Jonaitis ir Karininko Juozapavičiaus šaulių kuopa. Pirmieji 6 yra nuo pat būrelio

SPORTO VARŽYBŲ KALENDORIUS

Pabaltiečių Sporto Federacija savo metiniame suvažiavime, įvykusiame š. m. sausio 19 d. Toronte, nustatė sekantį varžybinių kalendorių, 1974 m.:

(Tęsinys)

* **KLUBINĖS KREPŠINIO** pirmenybės bus prarastos š. m. lapkričio 23-24 d., Toronte. Vykdo estai. Varžybos vyks vyrų ir jaunių A klasėse. Nedaugiau 8 komandų kiekvienoje klasėje.

* **PLAUKYMO** pirmenybės numatomos prarasti Clevelande, Ohio. Vykdo latviai. Data ir vieta dar galutinai nenustatyta, tačiau planuojama gegužės mėn. pradžioje arba rudenio.

* Bus dedamos pastangos prarasti pabaltiečių **ŠACHMATŲ TURNYRĄ** šių metų pabaigoje.

* **KEGLIAVIMO** (Bowling) sportas yra populiarus tarp latvių ir estų. Bus bandoma ką nors suorganizuoti ir šioje šakoje.

Nutarta skatinti lokalinės apimties varžybas, ypatinai apie didžiuosius pabaltiečių telkinius, kaip Chicago, Torontas ar New Yorkas. Tai pagyventų pabaltiečių sportininkų bendravimą.

P.S.F.-jos pirmininkas šiuo metu yra Algirdas Bielskus iš Clevelando. Kiti lietuvių delegacijos nariai yra Vytautas Jokūbaitis, PSF-jos vicepirmininkas ir lietuvių delegacijos vadovas, Vida Čyvaitė, sekretorė (abu iš Clevelando), Dr. E. Ringus (Chicago), Ramunė Underlytė ir Algis Nausėdas (abu iš Toronto).

* Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★ Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★ Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★ Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★ DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

ALT S-gos Clevelando skyrius rengia Vasario šešioliktosios minėjimą š. m. kovo 2 d., šeštadienį, 7 v. v. Valdyba kviečia visus narius ir prijaunčius atsilankyti.

• **VYSK. VALANČIAUS** lit. mokyklos Vasario 16 d. minėjimas jaunimui įvyks ši šeštadienį, 11 val. šv. Mišios šv. Jurgio bažnyčioje. Po mišių trumpa programa. Visi kviečiami dalyvauti.

RATE HEMMERS

Experienced, steady work,
good piecwork rates.
Call 216-771-7449

Gelių parodoje tautinių šokių grupė Grandinėlė ne tik atliko meninę programą, bet taip pat turi savo stalą, prie kurio parduodami įvairūs skanėstai. Nuotraukoje stalą aptarnauja Grandinėlės šokėjos: Balčiūnaitė, Palubinskaitė, Banionytė ir Rydelytė.

J. Garlos nuotrauka

Ses. Margaritai leidus, Naujosios parapijos mokykloje buvo suruošta graži parodėlė, supažindinanti mokinius su Lietuvos istorija, menu ir kultūra.

J. Garlos nuotrauka

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

MALONIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1974 m. vasario mėn. 23 d.,
šeštadienį, 7:30 v. v.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 E. 185 ST.

Linksma skautiška programa režisuojama p. Z. PECKAUS. Įvairūs blynai ir kitoki užgavėnių valgiai. Baras. Šokiams groja serbų SVOBODA orkestras.

PELNAS SKIRIAMAS SKAUTŲ VASAROS STOVYKLAI.

ĮĖJIMO KAINA 7 DOL.

JAUNIMUI 3 DOL.

Bilietus platina ir stalus rezervuoja M. Puškorienė, tel. 486-8613 ir V. Urbaitis, tel. 442-9091.

Vasario 16 d. Visų Sielų kapinėse buvo palaidota staiga mirusi PLB garbės pirmininko Stasio Barzduko žmona Albina Barzdukienė. Iš Nauj. parapijos bažnyčios po iškilmingų gedulingų pamaldų į kapines palydėjo gausus būrys artimųjų ir pažįstamų. Nuotraukoje vėlionės vyras Stasys Barzdukas, palaikomas dukros Aušros Babickienės, sako paskutinį sūdių savo mylimai žmonai. Prie karsto stovi šeimos nariai, artimieji ir kun. Kijauskas, SJ, iš Chicagos specialiai atvykęs į laidotuves.

J. Garlos nuotrauka

VASARIO 16-JI NAUJOSIOS PARAPIJOS MOKYKLOJE

Vedėjai kazimierietei seselei Margaritai leidus, vasario 15 d., dideliame mokyklos kambaryje, ant trijų ilgų stalų buvo gražiai paruošta lietuviška parodėlė. Stalai dengti audekais, ant jų lietuviški gražumynai, gintarai, medžio dirbiniai, juostos, lėlės, knygos ir kt. Kambaryje skambėjo kanklių muzika.

Visi aštuoni skyriai atėjo atskirai ir jiems buvo paaiškinta apie Lietuvą ir jos

kultūra. Buvo duota laiko ir klausimams.

Mokyklos knygyniui vedėja priėmė A. Rukšeno knygą "Day of Shame". Knyga dovanuoja aštunto skyriaus lietuviukai.

Visos mokyklos lietuvių kilmės vaikai gavo prisiegti trispalves. Vėliavėles parūpino R. Staniškytė, paskatinta lit. mokyklos mokytojos V. Augulytės. Taip pat V. Augulytė paruošė raštą apie Lietuvą, kuris buvo vaikams išdalintas.

Parodėlę paruošė D. Staniškievė su G. Kijauskienės ir M. Kižienės pagalba. Aštuntokai R. Staniškytė, D. Kazėnas ir E. Kižys talkino.

POETO J. BALTRUŠAČIO PAMINĖJIMAS

Kovo 17 d., 4 val. p. p. Lietuvių namuose įvyks Lietuvos diplomato ir poeto Jurgio Baltrušaičio paminėjimas-akademija. Rengia L. B. Kultūrinių parengimų komisija.

HOUSE FOR SALE

Open Sunday 1-5 p. m.

Brick ranch. Our Lady of Perpetual Help and St. John's schools, 7 years old, 3 bedrooms, 16 foot kitchen, 1½ bath, basement, central air condition, can not be duplicated at today's cost. Asking 38,900, 17807 Nottingham Rd. South off Lake Shore Blvd.

C-P-M Realtors, Inc.
944-3232

• **Apšaudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

S. HURON presents
MUSIC HALL FRI. MARCH 1st 8:30 P.M.
THE WORLD'S MOST BELOVED CHOIR
Vienna Choir Boys
TICKETS \$5, \$4, \$3 at
BURROWS 419 Euclid & Thru ALL BURROWS STORES

Garsusis Vienos berniukų choras tiesiog iš Austrijos atskrenda į Clevelandą ir kovo 1 d. 8:30 v.v. duos vienintelį koncertą Music Hall. Programa sudaryta iš trijų dalių, kuri apima liaudies dainas, religines giesmes ir operetas. Bilietai iš anksto parduodami Burrows krautuvėse. Sekite skelbimus.

Vieni statėm, o kiti — tik žiūrėjom...

O naudojames ir džiaugiamės visi šiais puikiais ir patogiais Clevelando lietuvių namais. Tačiau reikėjo daug sutelktinių pastangų, daug darbo ir sumanumo realizuojant šį gražų ir naudingą užmojį.

Neseniai įvykusioje finansų komisijos sueigoje tos komisijos pirmininkas Edv. Stepas pranešė apie komisijos darbus atliktus telkiant akcininkus. Iš to pranešimo paaiškėjo, kad per 2 metus parduota 5120 naujų akcijų už \$145.000.00. Toji suma pridėta prie Lithuanian Village, Inc. turėtų sumų ir senųjų akcininkų įneštųjų ir įgalino pastatyti namus su pakenčiamai sunkiu įsiskolinimu (mortgage). Kaip jau buvę nusistatyta, savo išteklių namams sutelkėme apie 70%. Likusią sumą turėjome pasiskolinti. Namų statybai (įskaitant ir sklypą) išleista apie 390.000 dol. Faktinai namų vertė šiuo metu persoka pusę milijono dol. Tat yra nuopelnas namų statybos vadovų ir administracijos, kurie išnaudojo visas galimybes dalį statybos ir vidaus įrengimo darbų atlikti ūkio būdu, išvengiant gana brangiai kainuojančių kontraktorių patarnavimų.

Iš pranešimo paaiškėjo gana liūdnas faktas: apie 500 šeimų bei pavienių asmenų (jų tarpe ir labai pasiturinčių) dar neprisidėjo prie

namų statybos finansavimo, nors jau ne kartą laisvais, per spaudą ir radiją buvo kviečiami įsigyti nors po nedidelį kiekį akcijų ir tuo būdu nors simboliškai prisidėti prie bendrosios mūsų kolonijos tautos. Ir kada tokie asmenys randa galimybę prašyti nuolaidų išnuomojant namų patalpas savo parengimams, telieka tik vienas atsakymas: prisidėkite savo įnašais, kad galėtume sumažinti skolą ir palengvinti finansinę našta — tada galėsime kalbėti apie nuolaidas. Ir iš tikrųjų: tos 10-20 akcijų lietuvių namams daugiui jau sėkmingai gražiai finansiniai susitvarkyti, nebūtų nepakeliamas našta, o kelių šimtų šeimų atėjusių talpon parama padėtų sumažinti skolą ir namai galėtų būti dar naudingesni ir visiems prieinamesni. Tikimasi be to, kad ir po mažai akcijų pirkusieji asmenys galėtų savo įnašus padidinti, pirkdami daugiau akcijų.

Šiuo metu, pagal Edv. Stepą pranešimą dar reikia sukelti apie 20.000 dol. namų vidaus įrengimams ir apstatymui. Namų eksploatacija ir mokesčiai bankui už paskolą sieks 25.000 - 30.000 dol. per metus. Direkcija parodo daug pasiaukojimo ir geros valios, atlikdama daugybę pareigų ir neimdama už tai atlyginimo. Ir tas įgalina riboti išlaidas iki minimalių ribų. (pk)

Clevelando Lietuvių Namų finansų komisija. Sėdi iš kairės: J. Sadauskas, inž. A. Pautienis, S. Sankalaite, E. Stepas ir J. Malskis. Stovi: dr. J. Skrinška, R. Bublys, adv. P. Chalko, dr. V. Stankus, P. Karalius, S. Astrauskas ir J. Kaklauskas. A. Idzelio nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DETROITO JAUNIMAS PAMINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Vasario 10 d. Kultūriniam Centre Detroito jaunimas, LB apylinkės valdybos globojamas, paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės 56 metų sukaktį.

Minėjimas pradėtas 10:30 š.v. Mišiomis, kurias kun. Alfonsas Babonas aukojo už Lietuvos jaunimą. Moksleiviai ateitininkai, skautai ir skautės dalyvavo organizuotai ir su vėliavomis. Mišių metu giedojimui vadovavo Edvardas Skiotys. Pabaigoje sugiedotas Lietuvos himnas.

Iškilmingą minėjimą - akademią atidarė LB apylinkės valdybos pirmininkas Jonas Urbonas, akademijai pravedė pakviesdamas studentą Liną Mikulionį. Įneštos moksleivių ateitininkų, skautų ir skaučių vėliavos ir kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo invocaciją.

Liną Mikulionį pareiškė, kad Lietuvos Nepriklausomybės kovose žuvusiųjų tarpe buvo daug ir jaunimo ir paprašė atsistojimo ir tylos minutę pagerbti juos.

Prieš paskaitą Linas Mikulionis nupasakojo kokią reikšmę duos šis jaunimo užsibrėžimas minėti Nepriklausomybės šventę. Pavyzdžiais nurodė kas atsitinka iš pasyvaus ir aktyvaus jaunimo. Aktyvus jaunimas visuomet greičiau prisitaiko prie aplinkybių, o tokio kaip tik mums ir reikia.

Paskaitai skaityti pakvietė studentę Astą Banionytę, kuri Ann Arbor universitete studijuoja politinius mokslus ir siekia magistro laipsnio.

Asta Banionytė savo trumpeje paskaitoje įrodinėjo, kodėl lietuvių jaunimui nors ir užaugusiam Amerikos kultūroje, reikalinga dalyvauti lietuviškoje veikloje.

— Mūsų tėvai paliko žemę,

namus, miestus, draugus ir tėvynę. Pergyveno bombardavimus, tik tam, kad pabėgtų nuo tironijos ir turėtų laisvę.

Nors II Pas. karas jau seniai pasibaigė, tačiau demokratinės laisvės pasaulyje dar neįgyvendintos.

Jeigu būtų įgyvendinta pilna demokratija ir apimtų visas tautas nebūtų daugiau ir karų.

Žmogaus gyvenimas be idealo yra beprasmiškas. Ir tik siekiant idealo tampa jis prasmingas. Mūsų pareiga būtų demokratinės ir galėtų laisvai gyventi. Ir šiam darbui mes galime patraukti visus lietuvius, ne kokiais varymais, bet tik savo draugiškumu. Taip pasakė jauna politinių mokslų studentė. Tenka džiaugtis, kuomet matali jauna studentė, gražia lietuviška kalba tokius gražius ir jautrius žodžius tariant.

Liną Mikulionį padėjo Asta Banionytė už jos turiną ir įdomią paskaitą ir pranešė, kad daromi žygiai išlaisvinti Simą Kudirką ir visus kvietė prie tos akcijos prisidėti, rašyti laiškus senatoriams ir kongresmanams.

Padėkos atžymėjimais apdovanoti lietuviškoje veikloje atsižymėję asmenys: Jadvyga Damušienė, Jūratė Pečiūrienė, Česlovas Anužis ir Leopoldas Heiningas.

Meninę dalį atliko: Baltijos ir Gabijos tuntų skautai ir skautės, moksleiviai ateitininkai ir šilainė, vadovaujama Galinos Gobienės. Pirmosios dvi grupės atliko dekamaciją ir dainų pynes, joms grojo akordeonu Vidas Neverauskas. Šilainei akordeonu grojo Antanas Paškus.

Programai pasibaigus bu-

vo apžiūrima foto paroda, kuri nuotraukų skaičiumi buvo gausi ir labai įdomi. Labai krito į akis varlė didelėmis akimis (A. Naras), Simo giesmė; Viltis, prasiveržimas, išdavimas (A. Grigaičio). St. Butkaus šaulių kuopos kanklininkės (K. Sraugausko), lizdas su kiaušiniiais (Teresės Bogutienės), medžiai, tiltas (A. Astašaičio), Voras (Ambrozaičio).

ATVYKSTA VESTUVĖS

Chicagos ansamblis 'Grandis' atvykęs Detroitan ir čia kovo 16 d. 7:30 v.v. atliks lietuviškas vestuves.

Gera proga detroitiešiams ir apylinkių gyventojams atvykti į kultūrinį centrą ir jas pamatyti. Seniems bus prisiminimas, o jaunimas pamatys, kaip gražiai ir iškilmingai Lietuvoje buvo atliekamos vestuvės. LB Detroito apylinkės valdyba norėdama, kad kuo didžiausius skaičius žmonių pamatytų, įėjimo bilietus padarė labai pigius ir jie bus: \$4.00, studentams ir moksleiviams \$2.00 ir pensininkams \$1.00. Bilietai bus pardavinėjami prie kasos.

LIETUVIŠKA ŠEIMA

Jonytės Bironaitės ir Viktoro Leparsko jungtuvės įvyko vasario 9 Dievo Apaizdos bažnyčioje. Vaisės kultūriniam centre. Jaunuosius sutuokė klebonas kun. Mykolas Kundrotas. Elena ir Jonas Bironai turėjo 4 dukras ir visos iškėjo už lietuvių.

A. Grinius

DENVER

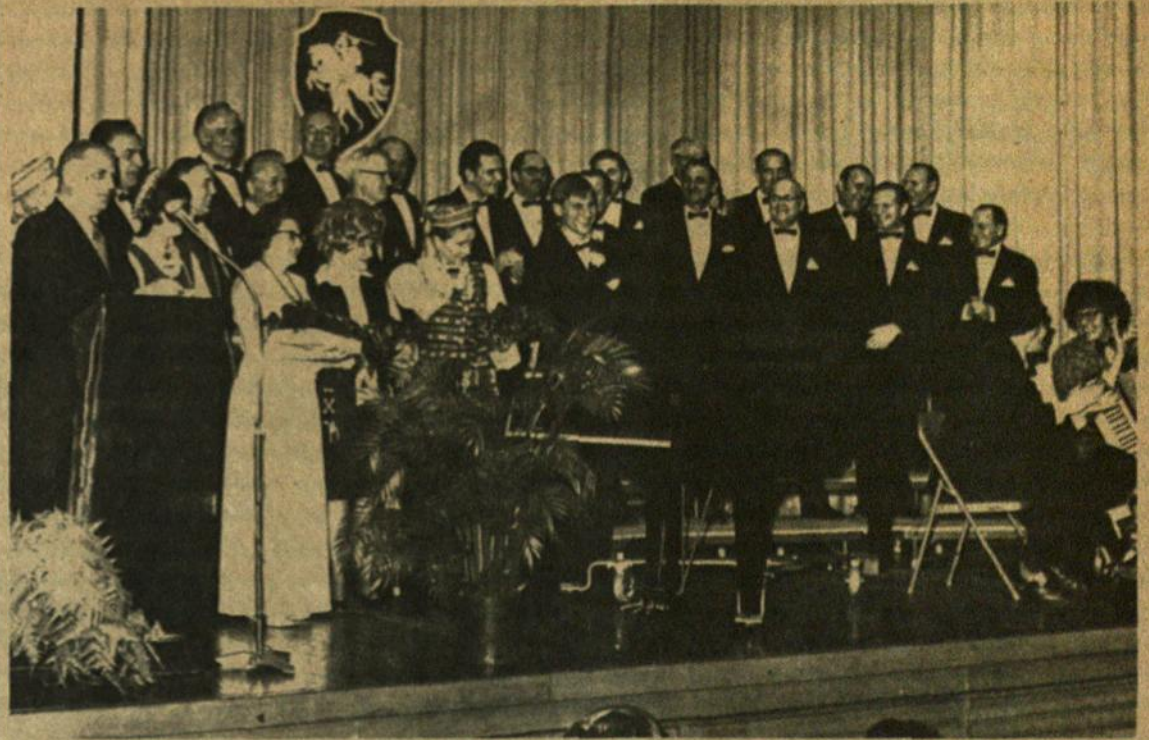
COLORADO LIETUVIAI PAMINĖJO NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ

Denverio viešųjų mokyklų vedėjas dr. L. J. Kishkunas kalba Vasario 16 minėjime. St. Steikūno nuotrauka

Nepriklausomybės šventės minėjimas-banketas buvo surengtas LB Colorado apylinkės iniciatyva. Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo dr. Louis J. Kishkunas, Denverio viešųjų mokyklų vedėjas. Meninę dalį atliko dvi jaunos lietuvaitės: Audronė Lataitytė skambino pianinu Čiurlionio kūrinius, ir Danutė Virketytė akordeonu pagrojo lietuviškų melodijų pyne. Minėjimą-banketą pravedė inž. Stasys Mickus. Dalyvavo virš šešiasdešimt žmonių. Ta pačia proga salėje buvo paruošta Čiurlionio tapybos kūrinių reprodukcijų paroda. (vpa)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Vasario Šešioliktosios minėjimas Clevelande, kurį surengė vietinis ALT skyrius vasario 17 d. Nauj. parapijos salėje, buvo gausus dalyviais ir malonus gražiai pravedta programa. Nuotraukoje programos išpildytojai, ramovėnų choras su solistais, akompaniatoriais ir pranešėjais. Plačiau apie minėjimą bus kitame Dirvos numeryje. J. Garlos nuotrauka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Australijos lietuviai kas antri metai ruošia Lietuvių Dienas. Šiais metais Lietuvių Dienos įvyks gruodžio mėnesį 26-31 dienomis, Pietų Australijos sostinėje Adelaidėje.

Lietuvių Dienų metu vyksta šie renginiai: dailės paroda, foto paroda, literatūros vakaras, teatro spektaklis, tautinių šokių koncertas, jaunimo koncertas, dainų šventė, sporto šventė ir Naujųjų Metų sutikimo balius. Taip pat tuo metu vyksta Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos atstovų, studentų ir kitų organizacijų suvažiavimai.

Adelaidės lietuviai yra pasirodę visus priimti ir parūpinti apsigyvenimą Lietuvių Dienų metu.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į Lietuvių Dienų Komiteto pirmininką šiuo adresu: V. Baltutis, 1 Belinda St., Evandale, 5069 South Australia.

Detroito jaunimo suruoštame Vasario 16 minėjime buvo pagerbti su jaunimu besidarbuoją asmenys (iš kairės) Česlovas Anužis, Jadvyga Damušienė, Leopoldas Heiningas ir LB apyl. pirm. Jonas Urbonas. K. Sraugausko nuotrauka

Staiga mirus

A. A.

ALBINAI BARZDUKIENEI,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirminkui STASIUI BARZDUKUI, jo šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Amerikos Lietuvių Tarybos
Clevelando Skyrius

Motinai Lietuvoje mirus, sūnui

VINCUI TARAŠKAI

su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Erika ir Alfonsas
Steponavičiai

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Verdi 3 veiksmų, 5 scenų opera

Kaukių Balius

PREMJERA kovo mėn. 23 d. 8:00 val. vakare
II spektaklis kovo mėn. 24 d. 3:00 val. popiet
III spektaklis kovo mėn. 31 d. 3:00 val. popiet

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJA 67th ir South California Avenue

Bilietai gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef. — PR 8-4585

BILIETŲ KAINOS: parteryje \$10, 9, 7 ir 5; balkone \$10, 7 ir 4.

Diriguoja VYTAUTAS MARIJOŠIUS (I ir II spektaklis)

ALVYDAS VASAITIS (III spektaklis)

Režisierius — THOMAS J. COWAN

Dekoratorius — ADOLFAS VALEŠKA

Chormeistrai: ALICE STEPHENS, ALFONSAS GEČAS

Apšvietėjas — KAZYS CIJONELIS

Scenos vadovas — KAZYS OZELIS

Dainuoja:

ROMA MASTIENĖ (II)
MARGARITA MOMKIENĖ (I)
DAIVA MONGIRDAITĖ (II ir III)
DANUTĖ STANKAITYTĖ
ALDONA STEMPUŽIENĖ (I ir III)
JUOZAS ALEKSIŪNAS

ALGIRDAS BRAZIS
VALENTINAS LIORENTAS
VYTAS NAKAS
JULIUS SAVRIMAS
JONAS VAZNELIS
STEFAN WICK

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS CHORAS

VISI IR IS VISUR KVIEČIAMI ATVYKTI Į OPEROS SPEKTAKLIUS